



Rămas bun...

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Din sumar:

IN EPOCA PLASTICULUI ZBORUL TĂCUT

ANUL XXI

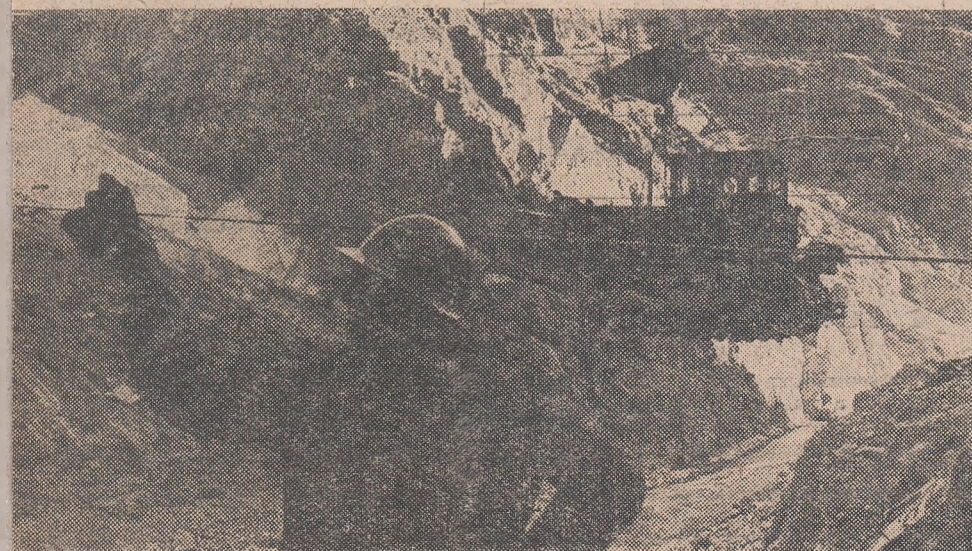
9 (1041)

26 februarie
1965

12 pagini, 1 leu



Tir de artilerie? Nu!

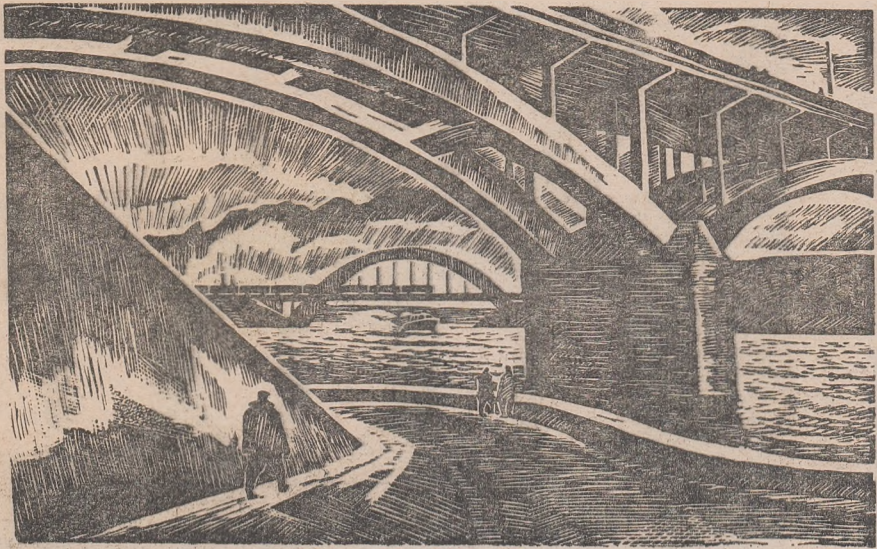


...Care blindate? Nu!



...Alpinism sportiv? Nu!
(Citiji în pag. 3-a „Pe stîncile Toklogulului”)

L. Tukacev



Pe canalul Moscova-Volga

Gravură

PROZĂ

Serghei Smirnov :

Dimineața fortăreței Brest

După primele explozii, Matevosian, organizatorul grupei comsomoliste a regimentului 84 și locuitor al comisarului politic, înșfăcă pistolul, hainele și cizmele și se repezi pe coridorul pustiu. Ușile camerelor de vis-a-vis erau larg deschise și lăsau să se vadă ferestrele dreptunghiulare, cenușii, luminate mereu de flacăra exploziilor, ce detunau în curtea interioară a fortăreței. Cazarma se cutremura din încheieturi, dar schizele nu ajungeau pînă aici.

Matevosian se îmbracă cu o grabă plină de înfrigurare. Ușa biroului comisarului politic se deschise brusc. Printr-însă se revărsară rotoacele de fum gros și o dată cu ele își făcu apariția și comisarul Fomin, în chilot.

— Ce s-a întâmplat? întrebă răgușit comisarul, în vreme ce Matevosian remarcă, chiar și prin ceața coridorului, paloarea chipului său.

— Război, tovarășe comisar! Ne-au atacat nemții!

— Poate că e un act de sabotaj asupra magazinelor? încercă o explicație comisarul.

Se temea, parcă, de cuvîntul „război“ și încerca să găsească o altă explicație pentru cele ce se întimplau.

La capătul coridorului, coborînd scara, apăru locotenentul Kuznetsov, care era de jurnă jos, la statul-major. Alergă spre comisarul politic și îl salută cu stîngăcie, ținînd în mînă un pistol.

— Ce-i de făcut, tovarășe comisar? Ce-i de făcut? Ce-i de făcut? întrebă el mereu, nervos, cu un fel de sîrîtură stranie, pe loc.

Fără îndoială că apariția acestui locotenent, complet dezorientat, îl ajută pe Fomin să-și recapete singele rece.

— Liniștește-te! — spuse el aspru. Rămii la postul dumitale. Toți oamenii în subsol. Vin și eu imediat.

După cîteva minute, comisarul și organizatorul de comsomol se aflau și ei în subsol, deasupra căruia era statul-major. Aici se adunaseră de acum o sută cinci zeci de oameni: personalul statului-major, soldați de la intențență și alții, pe care Matevosian nu-i cunoștea, din alte subunități, înarmați sau neînarmați. Oamenii, cu chipuri de ceară, se înghesuiau grămadă, trăgînd cu urechea la bubuiturile neîncetate ale tirului de artilerie.

În timpul asta, Fomin reușise să-și îmbrace pantalonii și cizmele. Matevosian observă felul în care soldatul în chilotii ce fugise în urmă cu cîteva minute, împreună cu el, în subsol se transformase din nou, sub ochii lui, în comisarul regimentului. Iar Fomin însuși, incins bine cu centironul peste veston, sfîrși prin a-și dobîndi liniștea și echilibrul ce-l caracterizau îndeobște.

Dar, deodată, foarte aproape de ei, se auzi zgomotul puternic al unui motor, prin dreptul ferestrelor trecu încetîșor un obiect voluminos și cei ce se aflau în subsol au zărit limpede sunetele unei limbi necunoscute, sunetele sacadate și guturale ale limbii germane.

Înghețară cu toții. Sunetele acelea se dovediră mai îngrozitoare decît orice explozii.

De abia după cîteva secunde, Matevosian își dădu seama ce anume trecuse prin dreptul ferestrelor. Pe jumătate ascunsă de tăluzul țărului, pe riul Muhaviț, chiar sub zidurile cazarmei, trecuse o șalupă, pe puntea căreia erau soldați nemți.

Nemții în fortăreață! La gîndul asta Matevosian se cutremură. Ce puteau face o

sută cincizeci de oameni, jumătate din ei fără arme, înghesuiți în cutia de piatră a subsolului!

Ca și cum ar fi încercat să răspundă gîndului său, comisarul ordonă:

— Scoate oamenii afară și ocupă poziții de luptă în curtea Palatului alb. Aici nu putem rămîne.

Matevosian o zbughi spre ieșirea din subsol.

— Toți, după mine! — strigă el. Comuniști și comsomoliști — înainte!

Oamenii se grăbiră spre ușa lîngă care stătea Matevosian. Și după graba cu care răspunseră la chemarea lui, el înțelese ce apăsătoare fusese pentru dînsii așteptarea fortată, obositoare și cu ce nerăbdare doareu să intre în acțiune.

(Fragment din volumul „Măsura bărbăției“).

VITRINA

Aventurile
cuceririlor științifice

Cartea lui D. Granin „Impotriva furtunii“ se plasează în unghiul de incidență al aventurilor științifico-fantastice cu aventurile, nu mai puțin palpitate, dar absolut reale, ale cercetărilor de înaltă ținută științifică, cu scopuri teoretice și practice de mare însemnătate. Cunoașterea fenomenelor electrice atmosferice în vederea dirijării lor este o problemă înscrisă pe agenda actualilor cercetări științifice. În acest domeniu s-au și obținut însemnate rezultate, dar cercetările cer, în continuare, multă fantezie și îndrăzneala marilor aventuri științifice.

Granin și-a construit cartea pe o schemă obișnuită: deoparte, grupul de cercetători entuziaști, în frunte cu Tulin și Krilov, de cealaltă parte, un număr de indivizi retrograzi, ca Agatov sau Lihov, indispuși ori de cîte ori le sînt amenințate liniștea și planurile lor birocratice. Autorul nu dezleagă, pînă la sfîrșit, hotărît și categoric, de partea cui este victoria, dar pe parcursul înfruntărilor dintre cele două tabere, Tulin și Krilov avansează mereu, pe căi întortoachi, spre țelul lor.

Generalul Iujin se lasă convins de Tulin și ia în întregul grup pe bordul uzui avion, îndreptîndu-se spre „centrul furtunii“. E singurul mijloc, spune Tulin, de a se ataca

*) D. Granin: „Impotriva furtunii“, E.L.U., 1965.

frontal problema cunoașterii perturbațiilor atmosferice, de a se trece de la lucrările limitate, de laborator, la studierea fenomenului în esența lui. După cîteva zboruri de acest fel, ce prilejuiesc stringerea unor date prețioase, o catastrofă aviatică împiedică din nou continuarea lucrărilor. Agatov și Lihov jubilează, dar nu pentru multă vreme. Intervine bătrînul om de știință Golișin și alți partizani ai cercetărilor de acest gen și lucrul continuă. De astă dată fără Tulin, sub conducerea lui Krilov.

De altfel, pe liniile de forță ale cărții gravitează aceste două personaje, fiecare dintre ele reprezentînd un anumit tip de cercetător, de om de știință. Tulin este savantul cu mari intuiții, care nu se preocupă de ansamblul arhitectonic, cum ne spune autorul, ci de temelile și de acoperișul lui. El face un salt spre „centrul furtunii“, cu sentimentul că acolo se află cheia enigmei. Intuiția este exactă și rezultatele, pentru cercetătorul avizat, incontestabile.

Krilov îl secondează, doar, la început, dar treptat și fără voia lui, trece pe primul plan, pentru că el este cercetătorul care are mereu în fața ochilor întregul ansamblu și înaintează pas cu pas spre desăvîrșirea lui. El încearcă să lege laolaltă fenomenele electrice atmosferice aparent contradictorii, să „apropie“, mergînd pînă la nesăbuiță, noțiuni incompatibile, să se adincească cu îndrăzneală în calculul probabilităților și e mereu gata să nege adevărurile, de care alții n-ar fi cutezată să se atingă niciodată.

Aici se află o altă reușită a autorului. El își convinge cititorii că orice mare descoperire științifică începe sau are ca moment principal negarea îndrăznească a adevărurilor aparent veșnice. Convorbirile pe această temă, spiritul de frondă al tinerilor cercetători sînt surprinse cu autenticitate și incununează mediul lor cu o aureolă plină de farmec.

Iar tensiunea cu care este încărcată, deopotrivă, atmosfera spre care se avîntă eroii cărții și paginile povestirii îl absoarbe și pe cititor, făcîndu-l părtaș, pentru cîteva ore, la aventurile ce nsoțesc descoperirile științifice uluitoare ale veacului nostru.

P. G.

BREVIAR

• Casa centrală a scriitorilor din Moscova a găzduit conferința lui A. Arbuzov, care s-a întors recent din S.U.A., despre teatrul american.

• Cu prilejul jubileului de o sută de ani de la apariția romanului „Război și pace“, la muzeul L. N. Tolstoi a avut loc o sesiune de comunicări științifice. Participanții au analizat o serie de referate privitoare la istoricul creației acestui roman, la prototipul unora dintre eroii romanului etc. De remarcat că, în anii puterii sovietice, romanul a fost reeditat de 170 de ori, într-un tiraj de nouă milioane de exemplare.

• Consiliul de Miniștri al R.S.S. Azerbaidjane a instituit trei premii, ce vor purta numele scriitorului și filozofului din sec. al XIX-lea, Mirza Ahundov. Premiile vor fi acordate o dată la doi ani, celor mai bune lucrări din domeniul literaturii, muzicii și artelor plastice.

• În luna februarie se implinise patruzeci de ani de la apariția revistei „Novii Mir“. Sumarul numărului pe februarie crt., cuprinde, printre altele, articolul „Cu prilejul aniversării“ de A. Tvardovski, primele capitole din volumul doi al romanului „Rugul“ de Konstantin Fedin, cartea a șasea din memoriile lui Ilya Ehrenburg „Oameni, ani, viață“, povestirea lui V. Nekrasov: „În lumea tainelor“ etc.

ISTORIE LITERARĂ

Literatura proletară
prerevoluționară

Sub semnătura lui V. A. Keldiș, editura „Nauka“ a publicat un interesant studiu, cu titlul „Problemele literaturii proletare prerevoluționare. Gorki și poezia revoluționară rusă“.

Lucrarea își aduce aportul în domeniul deosebit de însemnat al istoriei nașterii și plămădirii realismului socialist, ca un curent literar caracteristic forțelor care au făurit Revoluția din Octombrie și care s-a

cartea



impus în viața literară, după victoria. În acest cadru, creația lui Maxim Gorki care apărea ca o culme pe un teren este completată de activitatea unui nou însemnat de poezi și prozatori cu accent orientare, chiar dacă creația lor se compune din valori minore. Dar fără ele, opera lui Gorki ar părea ieșită din neant și realismul-socialist, o creație singulară, dacă ea este a unui scriitor de geniu.

V. A. Keldiș introduce în circuitul literar un șir de nume foarte puțin cunoscute, cum sînt cele ale poezilor revoluționari de la sfîrșitul veacului trecut de la începutul secolului nostru, în viziunile cărora se afirmă patosul revoluționar al proletariatului rus și al mișcării marxiste din Rusia. Poeziile lui L. P. A. Bogdanov, A. Koț, G. Krjijanov, A. Hmirev și alții și-au pierdut valoarea inițială, dar la timpul lor au exercitat o influență puternică în mediile revoluționare și populare ale Rusiei. Tocmai acești poezi, ca și o seamă de prozatori, se situează ca și definească, alături de caracterul politic, caracterul etic și estetic al literaturii proletarietului pentru o nouă ordine socială.

Autorul studiului întreprinde o analiză a formelor de expresie vădite în creația scriitorilor proletari din acea epocă și ajunge la unele concluzii interesante asupra primei perioade din activitatea scriitoricească a lui Gorki. Astfel, Keldiș începe să stabilească o similitudine de motive în opera lui Gorki și a scriitorilor mîntiți. De unde concluzia justificată, dacă Gorki a exercitat un adevărat magnet asupra scriitorilor proletari de la începuturile realismului socialist, și el, la rîndul lui, a fost influențat, într-o vreme, de dalitățile de expresie comune literaturii literar pe cale de apariție.

Muzeu volant



Muzeelor

stoloi, de la Iasna Poliana, Moscova, Hamovniki și stația de cale ferată ce poartă numele scriitorului și s-au adăun în urmă cu doi ani, un muzeu volant. Acesta urmă a luat naștere din inițiativa muzeului din Moscova și este înstrat cu o bogată colecție de exponate.

El este alcătuit și muzeul din Moscova, pe principiul cronologic și tematic.

După sectorul „Lenin de Tolstoi“, vizitatorul trece prin fața exponate ce ilustrează copilăria și ascendența scriitorului, operele lui capitale etapele creației sale, întîlnirile lui cu personalitățile vremii, activitatea lui obștească. Nu sînt neglijate nici acele dovezii ce vorbesc despre vederile etice și estetice ale scriitorului, iar cîteva sectoare sînt căluite pe principii tematice: „Tolstoi mare artist“, „Tolstoi — luptător pentru pace“, „Însemnătatea universală a Tolstoi“.

Exponatele sînt completate de o serie de reproduceri de artă, cum ar fi: peisajul de la Iasna Poliana de S. Saitanov și Konstantinov, portrete ale scriitorului ilustrații la operele sale ce poartă semnătura lui I. Repin, E. Lanser, A. Nikolov, V. Vanețian, sculpturi de I. Ghintbur, P. Trubețkaia și altele.

Uneori muzeul este însoțit de neobișnuitul S. și V. Tolstoi, care deapănă fața vizitatorilor, firul unor vechi amintiri. Vizita muzeului este întregită, printr-un deni, de organizarea unor „serii“ de conferințe și comunicări în legătură cu viața și opera scriitorului.



PE HARTA U.R.S.S.

În delta marelui fluviu

Din Podișul Valdai unde își are obârșia și pînă la vărsarea în Marea Caspică, Volga își poartă apele molcom pe o distanță de 3.690 km, situându-se astfel printre cele mai mari ape curgătoare ale lumii și pe primul loc în continentul european. La vărsarea în Caspică se află delta marelui fluviu, pămînt nou, cucerit mării prin depunerea treptată a aluviunilor cărute din cuprinsul celor 1.500.000 km² din care acesta își adună apele. Aidoma deltei Dunării, Nilului sau fluviului Mississippi, delta Volgăi este, mai ales vara, locul unei neasezuite efervescențe vitale, fiind populată de păsări fără număr dintre care unele nu pot fi înțelnite decît în puține locuri de pe glob.

Și fauna piscicolă este extrem de abundentă și variată. Căci bogăția nesecată în materii nutritive ca și imensa suprafață de înmulțire oferită de spațiile acvatice creează condiții excepționale de viață atît peștilor semimigratori (crapul, șalăul, plătica și ocheana), cît și celor migratori. În apele deltei sînt prezenți, de asemenea, prețioșii sturioni. Primele populații care s-au statornicit aici au fost atrase nu numai de bogăția piscicolă a apelor dar și de prezența exploatarea mai ales în lacul Baskunceak, ca și de poziția regiunii favorabilă comerțului cu Orientul. În zilele noastre, odată cu dezvoltarea economiei prin apariția de noi ramuri industriale și prin dezvoltarea celor existente s-au diversificat și ocupațiile locuitorilor, al căror număr a crescut simțitor. Din cei peste 400.000 de locuitori cîți numără delta Volgăi, 315.000 trăiesc în Astrahan, restul fiind dispersați în cîteva centre de tip urban și la sate.

Astrahan... Orașul al cărui nume se asociază deseori în mintea oamenilor cu prețioasele blănuri de miel este singura așe-



Pelicamul, tipic reprezentant al faunei din delta Volgăi.

zare urbană a deltei. Situat pe malul stîng al brațului principal și pe insule, el se află la o distanță de 100 km de Marea Caspică.

Pe la 1459-60, în urma destrămării Hoardei de aur Astrahan devine capitala hanatului cu același nume, un stat feudal ale cărui teritorii cuprindeau Volga inferioară și stepetele precaucaziene.

La 25 ianuarie 1918 la Astrahan se instaură puterea sovietică, care transformă orașul într-unul dintre cele mai mari centre ale pescuitului și prelucrării peștelui de pe Volga. Cu timpul, folosindu-se resursele

naturale ale regiunii, a intrat în funcțiune un uriaș combinat de conservare a peștelui dotat cu instalații frigorifice moderne, s-au construit fabrici de conserve de pește, de prelucrare a cîrnii, de produse lactate, de dulciuri, de conserve din fructe, de pielărie, precum și o serie de întreprinderi care, prin producția lor, deservesc industria peștelui sau transportul fluvial (șantierul de construcții și reparații navale și fabrica de plase pentru pescuit). Colhozurile și stațiunile ce se ocupă cu pescuitul fiind foarte numeroase, dintre cele aproximativ 40 de fabrici din regiunea Astrahan destinate prelucrării peștelui o bună parte se află nu numai în acest mare oraș dar și în altele centre de tip urban mai mici din cuprinsul deltei.

Legată de prelucrarea peștelui, s-a dezvoltat și industria sării extrase din lacul Baskunceak, care oferă aproape 30 la sută din sarea produsă în Uniunea Sovietică. Și tot la Astrahan există un mare combinat de cherestea care prelucrează lemnul transportat pe calea lesnicioasă a apelor, tocmai din ținuturile Volgăi superioare și ale Kamei. Pentru valorificarea inepuizabilelor rezerve de stuț situate în deltă, în anul 1962 a intrat în funcțiune prima parte a combinatului de celuloză și carton de la Astrahan care astăzi dispune de o capacitate anuală de producție de 100.000 tone carton pentru ambalaj — o cantitate de două ori mai mare decît producea în 1959 întreaga Uniune Sovietică!

Astrahanul, mare port fluvial și maritim în care se face transbordarea mărfurilor de pe vasele maritime pe cele fluviale este, în același timp, și un important centru comercial. Sub orînduirea sovietică, vechiul oraș provincial de negustori și pescari a cărui viață cenușie se scurgea monoton asemenea fluviului ce-i udă cheurile a renăscut, devenind un important centru în care pulsează o intensă viață economică și culturală. Pentru pregătirea cadrelor necesare activităților sale economice Astrahanul dispune de un institut tehnic, de un institut piscicol, de unul de medicină și unul pedagogic, opt dintre cele treisprezece școli pe care le numără avînd și ele caracter tehnic.

Dar în Delta Volgăi se practică și agricultura, suprafețe importante ale acestui teritoriu fiind ocupate de culturile de pepeni, grădini de zarzavat și orezării. Pe terenurile nisipoase mai uscate găsesc condiții prielnice și pomii fructiferi și vița de vie. Cea mai însemnată ramură a agriculturii rămîne, însă, tot creșterea animalelor.

Delta marelui fluviu participă astăzi din plin cu bogățiile ei la circuitul economic al întregii țări.

Stere Ciulache
Cezar Popescu

Facultatea de geologie-geografie,
Universitatea București



Dați căldură!
Desen de V. Gramaev

TRANSPORTURI

Incendiu pe vas

Vasul „Soci” zace nemișcat în portul Arhanghelsk. Marea e netedă ca o oglindă și totul prevestește o zi liniștită, cu totul obișnuită. Nu bănuiesc că, în viitoarele șazececi de minute, voi deveni martorul ocular al unui incendiu pe vas.

Un miros discret de ars se răspîndește pe neașteptate pînă la copastie, unde, cu aparatul de fotografiat, iau cîteva instanțane ale bătrînului cargobot. Înainte ca conștiința mea să poată înregistra mirosul purtat de un vînt slab, intră în funcțiune sirenele și clopotele de alarmă ale vasului, îndepărtînd orice îndoială: Foc! Pe „Soci” a izbucnit focul! Alerg către centrul vasului, unde se află încărcătura — material lemnos uscat din pădurile de la Arhanghelsk. Mă întîmpină nori groși de fum întepător. Fac cale-ntoarsă. La stînga mea, de la teuga vasului, se înalță deodată flăcări lungi care atacă lacom lemnul uscat. Iadul s-a și dezlănțuit! Bărbați cu căști de pompieri se cațără peste copastie. Cinci... șapte... Nu-i pot număra. Căci locul pe unde se urcă este ascuns de un zid dens de fum care crește cu fiecare secundă. Comenzile lansate de voci răgușite sînt acoperite de troznetele flăcărilor și de vuetelul jeturilor de apă care ies concomitent din trei țevi. Peretele de fum pare de nepătruns. Încerc să mă apropîi cu trei metri de stiva de cherestea. Doi dulapi se prăvălesc cu zgomot pe îngă mine. Aproape că nu bate vîntul și totuși focul se întetește. Cabinele echipajului sînt în pericol. Dar cei care duc bătălia cu flăcările nimici-toare au prevăzut aceasta. La o scurtă comandă, din furtunuri țîșnește o spumă albă ca spuma mării. Masa viscoasă înconjoară pe dată focurile de la pupa și prova, duce o luptă inverșunată, pare să fie înfrîntă, și se aruncă cu forțe noi peste văpăile lacome. Spuma acoperă ca o plapumă flăcările, împiedică orice aport de oxigen și le înăbușă.

E de mirare cît de repede stăpînesc oamenii focul. Pe cînd fumul se retrage încet, privesc fețele înnegrite care se destind după tensiunea din ultima oră. Văd bărbați care își zîmbesc mulțumiți. Șeful echipei de pompieri se îndreaptă spre mine și-mi spune:

— Expresia și figura dumneavoastră sînt cea mai bună dovadă că experiența s-a desfășurat cu succes și nu a lăsat cu nimic de dorit față de realitate. Eu sînt în același timp incendiator și șeful echipei de pompieri. În acest exercițiu am folosit un nou procedeu de combatere a incendiilor de cherestea cu spumă de stîns. Arhanghelskul ocupă o poziție specială. Căci oriunde îți rotești privirile, nu vezi decît păduri și lemn! Oamenii noștri trebuie să fie gata în orice clipă. Îmi pare rău că a trebuit să vă înspăimîntăm. Dar gîndiți-vă: fiecare al cincilea vas aflat în pericol pe toate mările lumii cade pradă flăcărilor! Și acest bătrîn cargobot trebuia în orice caz, „să iasă curînd la pensie”. Astăzi ne-a făcut ultimul lui serviciu!

Încă nesigur pe picioare cobor de pe „Soci”. În fond am fost singurul martor ocular care nu a aflat despre experiență decît după ce totul se terminase. Cînd mă simt iar pe pămînt ferm, privesc încă o dată în urmă: „Soci” zace nemișcat în portul Arhanghelsk...

Iuri Krivonosov

AUTOMOBILE

„Moskvici - 408” și-a primit aprobările

Creație a Uzinei de automobile de mic litraj din Moscova, „Moskvici-408” a stîrnit un legitim interes în rîndul amatorilor de noutăți în domeniul construcțiilor auto. Un număr de cititori ai revistei noastre, care au luat cunoștință de noul model dintr-o fotografie pe care am publicat-o cu cîteva numere în urmă, ne-au solicitat în scrisorile trimise la redacție amănunte despre el. Le răspundem pe această cale.

La prima vedere caroseria modelului 408 pare să fi cîștigat mult în dimensiuni față de predecesorii săi. Dar aceasta doar în aparență. În realitate el a crescut cu numai 10 mm în lățime și 35 mm în lungime, dar constructorii au folosit cu mai multă pricepere gabaritul caroseriei, așa încît caroseria pare mult mai spațioasă. Iată deci explicația iluziei optice pe care ț-o dă mașina privită din afară. În interior însă lucrurile se schimbă. Aici totul e concret, palpabil, comparabil. Dar să nu intrăm înainte de a completa imaginea exterioară a automobilului. Contururile caroseriei sînt dinamice, proporțiile mașinii, sobrietatea finisării îi dau un aspect elegant, îi subliniază impetuoșitatea mișcării.

Și acum putem intra. În interior descoperim fără multă trudă roadele grijii constructorilor pentru confortul conducătorului auto. De pe locul său la volan el poate deschide portbagajul. Maneta de comandă a acestuia ca și aceea a închizătorului capotei au fost „aduse” la bancheta șoferului. Tot de pe scaunul său, el poate mane-

ENERGETICĂ

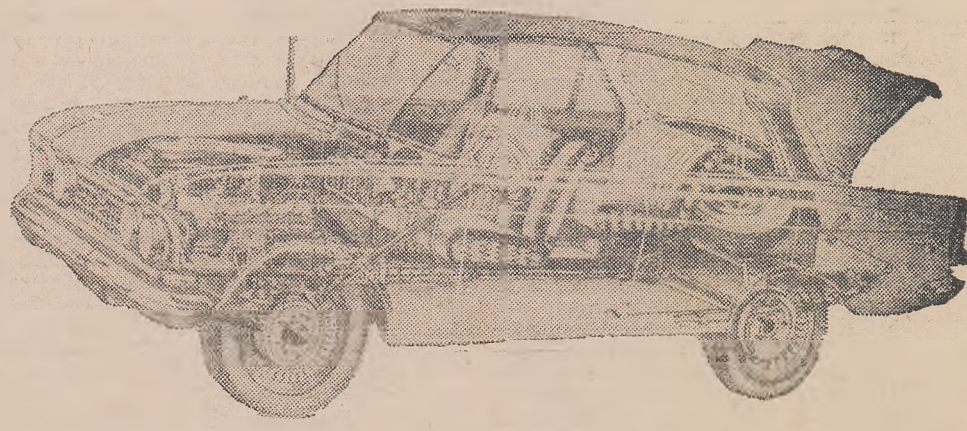
Pe stîncile Toktogulului

Totul e neobișnuit pe șantierul hidrocentralei Toktogul de pe fluviul Narin. Inșuși fluviul pare să fi fost creat de natură... într-un moment de proastă dispoziție. Apele lui rezezi se îngrămădesc într-un coridor stîncos lat de numai 70 de



metri. Colții de stîncă împiedică amenajarea unei platforme netede și deplasarea vehiculelor. Dar constructorii, în cea mai mare parte tineri, nu se dau bătuiți chiar dacă trebuie să se transforme în artileriști pentru a curăța de obstacolele drumurile de acces, să transporte buldozerile pe calea aerului sau dacă lucrările de montaj le cer să facă pe alpinisti.

În fotografie: construcția tunelului de derivație.



vra și robinetul care deschide sau închide circulația apei în sistemul de încălzire. Viteza ștergătorului de parbriz, care înainte depindea de turația motorului, poate fi reglată acum după dorință, pentru că este acționată electric.

sporit, 46 de litri — puteți parcurge fără grijă 500 de kilometri.

„Moskvici-408” a trecut cu succes probele, și-a primit aprobările necesare și nu peste mult timp, mai precis pe la mijlocul anului, va intra în producția de serie.

CINEMA

Inna Makarova

Inna Makarova s-a afirmat în „Tinăra lă”. Ca aproape toți ceilalți tineri interpreți ai filmului, era studenta lui Serghei Masimov care i-a cultivat cu grijă talentul în cursul celor patru ani de învățământ. La institut a fost distribuită în roluri de diferite încit simpla lor enumerare este peste despre marile posibilități creatoare ale actriței. A fost Ustinka în „Cuțit” după Tolstoi, Nastasia Filippovna în „Totul” după Dostoievski, doamna de Reîn în „Roșu și negru” după Stendhal, men. vulcanica eroină a lui Prosper Mérimée.

Abia acum i-a hotărât de altfel destinul artistic. Am mai amintit și cu alt prilej că alegerea interpretelor pentru „Tinăra lă” a asistat și autorul romanului Alexandr Fadeev, care s-a întimplat să o întâlnească pe Inna Makarova în „Caravana”. Eroina scriitorului francez a recomandat-o ca interpretă ideală a Liubei Iova. Și într-adevăr, rolul Liubei a înmănat-o în rîndurile celor mai buni actori ai teatrului sovietic.

Acum Inna Makarova a dat viață și altor chipuri foarte autentice de femei în zilele noastre. Și pentru fiecare a găsit trăsături, le-a diferențiat sensibil. Actrița ei este întotdeauna convingătoare, și Inna își cunoaște bine eroinele, ocupările, gîndurile lor.



Inna Makarova a subliniat că o dată cu apariția ei în filmul „Înălțimi”, pe ecran a început o nouă viață. Și felul cum își purta cămașa de lucru, și pasiunea cu care muncea, și veselia ei molipsitoare au amintit multe eroine reale, femei muncitoare în zilele noastre. În filmul „Omul meu” Inna Makarova și-a investit eroina înalte calități, dezvăluind noi laturi ale naturii ei generoase.

Inna Makarova a jucat în cincizeci filme. Marea ei țază, artista populară Tamara Makarova observa că „e și ea un pușin. Pușin, pentru că temperatul ei artistic are un registru mult mai înalt. Ar trebui să se scrie înșfîșit scene speciale pentru anumiți actori care au cucerit acest drept și prin talentul și prin aprecierea publicului. Inna Makarova merită pe drept această atenție”. Inna Makarova curind publicul o va vedea într-o scenă nouă. Ea „debutează” în repertoriul clasic rus, în filmul „Nunta lui Balzakov”, pe care Konstantin Voinov l-a realizat la „Mosfilm”. Rolul e de mică înier, dar critica a subliniat în unanimitate jocul Innei Makarova este impecabil.



Regizorul A. Room a realizat un film după cunoscuta povestire a lui Kuprin „Brățara cu granate”. Interpreta principalului rol feminin este actrița Ariadna Șenghelaia, pe care o vedem în fotografie într-o scenă din film.

Cel mai bun film

Revista „Le film sovietique” a întreprins o anchetă printre cineaștii străini, care au fost rugați să indice cele mai bune dintre filmele sovietice realizate în ultimii ani. Reproducem câteva răspunsuri.

GABRIEL FIGUEROA, marele operator mexican, cărui i se datorează frumoasele imagini din filmele „Maclovio”, „Fata mexicană”, „Rio Escondido”, răspunde :

Dintre filmele sovietice pe care le-am văzut în ultima vreme, mi-a plăcut în mod deosebit „Zboară cocorii”. Trimit colegilor mei ruși un salut arietal și urări de succes.

Pe actorul american STEVE MCQUEEN spectatorii noștri l-au cunoscut în filmul „Cei șapte magnifici”, unde îl interpretează cu degajare și căldură pe neînfricatul Vinn.

Steve McQueen urmărește sistematic filmele sovietice, dintre care i-a plăcut în mod particular „Balada soldatului”, admirabil realizat; impregnat de sinceritate și de umanism, el atestă o vigoare artistică excepțională.

Sper să pot veni curind în U.R.S.S. pentru a mă familiariza cu metodele de realizare a filmelor. Sper de asemenea că colegii mei, actorii ruși, vor veni la Hollywood. Aceste vizite vor permite un schimb de păreri asupra artei.

Actorul francez ALAIN DELON, interpretul lui Rocco și al prințului Tancredi din „Ghepardul” — ca să nu cităm decit două dintre rolurile lui — scrie :

Filmele sovietice care mi-au plăcut mult, în ultima vreme, sînt : „Balada soldatului”, „Zboară cocorii”, „Cer senin”, „Doamna cu cățelul”.

Vreau neapărat să revăd operele lui S. M. Eisenstein, și în mod special „Alexandru Nevski” și „Ivan cel Groaznic”, care sînt pentru mine culmi neegalate ale artei cinematografice.

Doresc colegilor mei sovietici să fie și mai cunoscuți în Franța — așa cum o merită talentul lor.

JEAN-PAUL BELMONDO, excelentul interpret al lui Cartouche, răspunde :

Dintre foarte frumoasele filme sovietice pe care le-am văzut, „Balada soldatului” m-a entuziasmat în mod special.

Le doresc colegilor mei din U.R.S.S. o atmosferă de lucru rodnică și succese din ce în ce mai strălucite în eforturile lor spre perfecțiune. Iar pentru noi francezii, posibilitatea de a-i aplauda cît mai des la Paris.

MUZICĂ

Dirijează David Oistrach

Cît de îndepărtate sînt timpurile cînd muzicienii cumula de regulă profesiile, fiind și compozitori și interpreți la diferite instrumente. Dezvoltarea artei muzicale a impus diferențierea creației componistice și interpretative, favorizînd apariția specializării înguste de interpret. Dar năzuința muzicienilor spre un contact multilate-

ral cu arta îndrăgită nu s-a stins. O confirmă activitatea multor mari compozitori și interpreți ai trecutului apropiat — Ceikovski, Rubinstein, Rimski-Korsakov, Balakirev și alții.

Dar în zilele noastre ? Căutarea unor căi mai rodnice, mai efective, mai raționale de perfecționare a măiestriei interpretative nu creează oare posibilități suplimentare de a depăși limitele unei singure profesii muzicale ? Cred că un răspuns elocvent la această întrebare este însuși titlul articolului. Și mai există și alte exemple : Mstislav Rostropovici, care a făcut încă odată demonstrația marelui său talent, executînd sub bagheta lui Oistrach concertul pentru violoncel al lui Șostakovici, s-a dovedit în ultimii ani un foarte interesant pianist. Asamintii aici și recentele concerte ale lui Aram Hacıaturian și Dmitri Kabalevski, dirijate chiar de compozitori.

David Oistrach nu apare pentru prima oară la pupitru. Dar ultima dată programul simfonic a fost mai complex, mai variat ca oricînd.

Sarcina nu a fost deloc ușoară. Oistrach a rezolvat-o, însă, cu succes. „Tinărul” dirijor a ales un repertoriu greu : creația plină de sinceritate tinerească, de grație, care este Simfonia a 2-a de Schubert (cît tunc și în același timp cîtă delicatețe au fost realizate în ritmurile lui ale partiturii, ce puritate, ce sunet cristalin în „Andante”-le pastoral !). Concertul pentru violoncel de Șostakovici, greu de sensuri filozofice și de expresivitate, sau, în sfîrșit, Simfonia V-a de Prokofiev, neobișnuit de cuprinzătoare prin conținut și prin mijloace de expresie.

Sigur, noua ipostază a activității sale creatoare i-a cerut lui David Oistrach o profundă restructurare interioară. Căci, vorbind la figurat, trecerea de la jocul actoricesc la regia cere o radicală schimbare a formelor și metodelor de lucru și, firește, nu pot fi învinse dintr-odată toate obstacolele presărate pe acest drum. Dar esențialul e că dirijorul „discută” atît de liber și degajat cu orchestra.

D. Blagoi



TEATRU

O nouă premieră

Povestire veselă, cu multe peripecii, cartea „Katia și crocodilul” de Nina Ghernet și G. Iagfeld ar fi fost poate mai indicată a face obiectul unui scenariu de film, acțiunea desfășurîndu-se simultan pe mai multe planuri, într-un ritm lapidar, fără a insista pe dezvoltarea dramatică a faptelor, schițate cu dezinvoltură. Totuși farmecul degajat de autenticitatea caracterelor, bogăția întîmplărilor, sensul moral și social implicat, ne-au ispitit și am încercat să o transpunem pe scena teatrului nostru.

Nina Ghernet ne e cunoscută de mult din alte lucrări ale sale : „Gîscănelul”, „Pitac și Pităcel”, „Artiștii pădurii”, au înscris succese stagiune după stagiune în repertoriul teatrelor de păpuși. Scrierile ei ne-o dezvăluie ca fiind observatoare a copiilor, de care se apropie cu simplitate și sinceritate. Poate de aceea situațiile și caracterele inventate de ea — rod al unei bogate imaginații — sînt adevărate.

Nimic din vioiciunea zgomotoasă și artificială, din candoarea falsă, din umorul pueril, destul de frecvent întîlnite în lucrările „compuse” pentru cei mici. Copiii îndrăgesc împrejurările de viață pe care autoarea le creează eroilor ei, pentru că li se pot substitui cu ușurință acestora, se pot mișca firese și nestînjeniți, tentați să acționeze și să rezolve ei înșiși. Este aci și cheia măiestriei autoarei, care desfășoară o întreagă gamă de „tehnici” dramatice : imprevizibilul, suspensia, răsturnarea si-

tuțiilor din tragic în comic... și multă înțelegere și îngăduință pentru micile păcate ale copiilor.

După ce am cunoscut-o personal, mi-am dat seama că Nina Ghernet acordă aceeași îngăduință — reflex al înțelepciunii și umorului său — nu numai copiilor, ci și vîrstnicilor. E adevărat, nu suportă micimea de caracter, ticurile și năravurile supărătoare. Dar stilul ei nu acuză cu vehemență, ci ridiculizează mentalitățile și apucăturile care vestejesc relațiile între oameni.

Trebuie să adaug notațiilor mele, ce se vor lucide, analitice, și o notă sentimentală : am debutat inscenînd una din piesele sale. Și poate nu întîmplător colegul meu, Ștefan Lenkeș, și-a ales pentru primul său spectacol tot un text de Nina Ghernet. Construcția clară a lucrărilor ei netezește drumul fanteziei, sugerează soluții scenice.

Încă de la lectura piesei „Katia și crocodilul” am întrezărit cu toții un spectacol vesel, colorat.

Personajele, păpuși naive, exuberante și grave, flegmatice și entuziaste, care nu ezită să schimbe locul de joc cu o vioiciune ce sfidează parca dificultatea schimbării rapide a decorurilor, au absorbit gîndurile noastre săptămîni întregi. Doreau să se nască ! Și au căpătat viață din penelul scenografilor și din mina actorilor.

Împrejurările pitorești și comice din „Katia și crocodilul” subsumate dorinței de a inspira copiilor o înaltă ținută civică și morală, ne-au cucerit și am căutat — și sperăm să fi reușit — înainte de toate un spectacol tonic, un refuz adresat prețiozității și acrielii.

Margareta Niculescu
artistă emerită

ARTA PLASTICĂ

Vibrație la unison

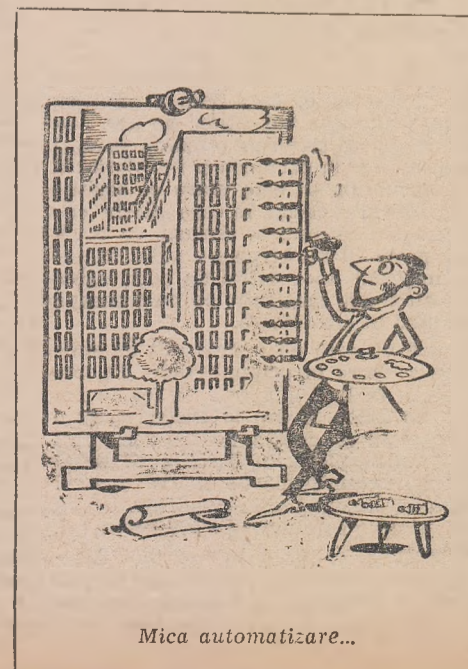
Pictorul Evgheni Kibrik, unul dintre cele mai reprezentative nume ale artei plastice sovietice, pregătește un prețios dar admirabil al măiestriei sale de grafician : ilustrațiile la poemul „Boris Godunov” de Pușkin. Volumul va vedea în curînd lumina tiparului.

S-a încheiat astfel o migăloasă muncă de aproape șase ani. Sutele de schițe au umplut opt mape voluminoase. Desene după natură, schițe de costume, portrete. Numai portretele lui Boris Godunov sînt mai multe de o sută. Din toată această infinitate de variante pictorul a ales, în ultimă instanță, după multe și severe selecții, doar cîteva. Opt portrete și douăzeci și trei de viniete, potrivit cu numărul capitolelor, recomun, cu o rară putere de sugestie, vechea dramă al cărei erou este poporul. Întreaga serie grafică este realizată în tonuri de verde reci.

„Boris Godunov” continuă un șir de autentice reușite în domeniul grafice de carte. Kibrik a ilustrat operele lui Iuri Tineanov și Charles de Coster, basmele lui Pușkin și balade eroice rusești, romanul „Colas Breugnon” de Romain Rolland, cartea lui N. Ostrovski „Așa s-a călît oțelul” și poemul „Lenin” de Maiakovski. În toate a dovedit o calitate foarte prețioasă pentru un grafician : capacitatea de a-și armoniza fantezia cu aceea a scriitorului și a fi la înălțimea ei.

Impresionat de acest talent al lui Kibrik, Romain Rolland i-a scris, după ce în 1934—1936 pictorul sovietic ilustrase romanul „Colas Breugnon” al scriitorului francez : „Este opera unui artist înzestrat și original, care își pune pecetea pe tot ce vede...”

Punînd, într-adevăr, amprenta unei excepționale personalități, Kibrik știe, în același timp, să vibreze la unison cu scriitorul.



Mica automatizare...

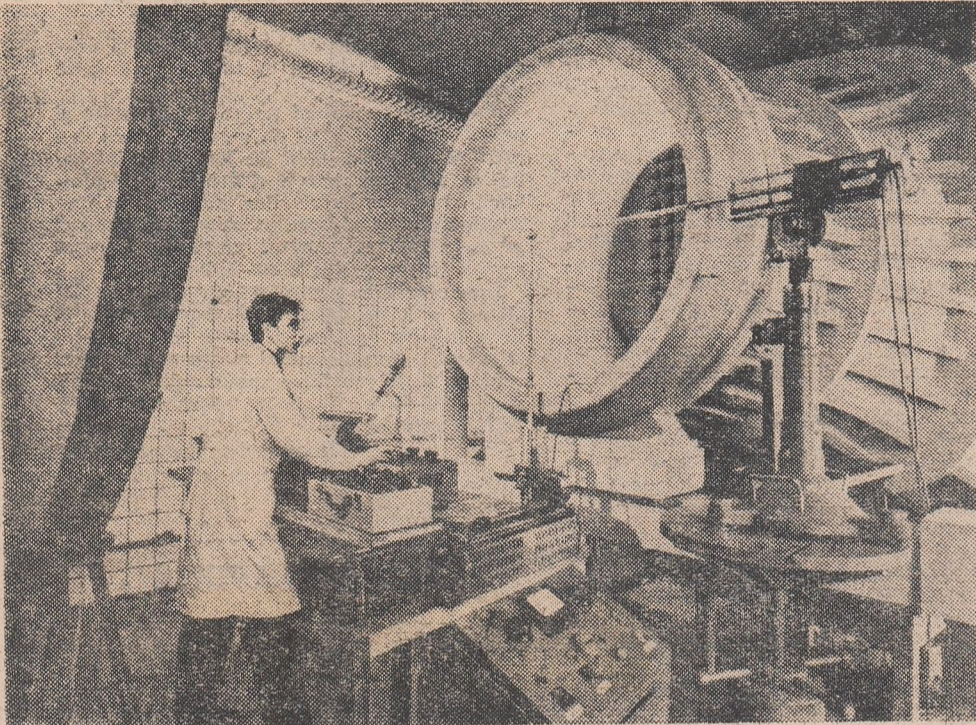
AERONAUTICĂ

Zborul tăcut

Despre planor se crede, în general, că e un aparat primitiv, capabil să coboare numai într-un ritm destul de lent de la înălțimea la care a fost înălțat în mod pasiv de un alt avion sau „catapultat“ de pe sol. Lucrurile nu stau chiar așa. Planorismul — sau „zborul cu pinze“ cum i s-a mai

cată a pilotului, ca în reactoarele de mare viteză.

O construcție rațională, căreia i se adaugă multă grijă pentru detalii (deosebit de importantă este de pildă vopseaua cu care se acoperă fuselajul și aripa), permite obținerea unui randament extrem de satisfă-



Inercarea unui model de aparat de zbor în tunelul aerodinamic.

spus — are la activul său câteva performanțe remarcabile, care constituie recorduri mondiale ale specialității. În *măltîme*, avioanele fără motor au depășit plafonul de 14.000 de metri, *distanța* în linie dreaptă pe care au parcurs-o a trecut de 850 de kilometri, iar *viteza* a atins și depășit sută pe oră.

Zborul „tăcut“ nu se face la întâmplare, ci se bizuie pe câteva legi elementare ale atmosferei. După cum se știe aceasta este sediul unui imens brasaj de curenți, unii ascendenți, alții descendenți. Dacă pe parcursul său, planorul înfiltează o masă de aer cu o viteză de ridicare egală celei cu care coboară el, aparatul își va păstra altitudinea. E lesne de înțeles că de raportul dintre cele două viteze va depinde coborîrea sau înălțarea planorului.

Arta pilotului constă în exploatarea cât mai abilă a curenților favorabili și în minimalizarea efectului celorlalți. De exemplu, ogoarele acoperite cu griu copt sau suprafețele aride de teren se încălzesc mai puternic decît zonele învecinate. Aerul de deasupra lor absoarbe această căldură și se ridică asemenea unei imense bule, care duce cu ea și planorul ce o traversează. Seara se înîmplă un fenomen analog deasupra pădurilor, care restituie căldura absorbită în timpul zilei. De asemenea, un relief care se opune vîntului, cum ar fi povirnișul unui deal sau al unui munte creează de-a lungul lui o zonă ascendentă, pe care planorul se poate „cățăra“. Aceasta a permis unor piloți să se mențină în aer pînă la 56 de ore, dar accidente de survenite unora dintre ei au determinat planoriștii să renunțe la asemenea performanțe.

Uneori curenții ascendenți se găsesc, mai ales deasupra masivelor muntoase, la mari altitudini (peste 10.000 de metri). Dar aici zonele descendențe succed cu multă brutalitate celor ascendențe și numai piloții în-cercați, cu perfecte cunoștințe aerologice, se pot aventura atît de sus.

Norii oferă și ei avantaje și dezavantaje pentru planoriști. Ei sînt în primul rînd repere importante, care indică piloților prezența și direcția curenților de aer. În plus norii de tip *cumulus* prezintă curenți de ascensiune și la periferia și în interiorul lor. Cînd cumulusul este mare el alcătuiește un adevărat cazan, în care „fierb“ curenții verticali în ambele sensuri, cu o viteză de peste 10 metri pe secundă. Nimeriți în mijlocul unor astfel de nori, cîțiva piloți s-au trezit „aspirați“ ca de o pompă cu vid, pînă în stratosferă.

Planorul nu este un aparat atît de simplu cum se pare la prima vedere. El trebuie să fie, în linii generale, la fel de robust ca un avion, avînd în același timp o aripă de mare suprafață, pentru a încetini cît mai mult coborîrea. Sarcina pe aripă este de aproximativ 35 de kg pe metru pătrat, față de un avion evadrimotor cu reacție, în care sarcina e de 400 kg pe m².

Constructorii se străduiesc să facă fuselajul cît mai alungit și cu diametrul cît mai mic, pentru a reduce la minimum frecarea cu aerul. În același scop s-a adoptat pentru planoarele moderne poziția aproape cul-

cător. Planorul poate străbate, în poziție orizontală și într-o atmosferă perfect calmă, o distanță de 30—35 de ori mai mare decît înălțimea la care a fost ridicat.

Sport pasionant, planorismul, în forma lui actuală este totodată o eucerie a științei și tehnicii moderne.

A. Rusanov

BIOLOGIE

Fabrica din frunzele verzi

În fiecare an Soarele, cu generozitatea-i binecunoscută, dăruiește Pămîntului o cantitate de energie egală cu cea pe care ar produce-o 30 de milioane de centrale electrice de puterea hidrocentralei „Congresul XXII“ de pe Volga. O bună parte din această energie este folosită de plante pentru a birui tendința multor elemente chimice de a se oxida și a dezoxidantilor de a se uni strîns între ei, formînd astfel substanțe complet oxidate, sărace în energie și cu posibilități limitate de transformare chimică. Toate acestea se petrec în procesul de fotosinteză.

Mulțumită acestor însușiri plantele verzi execută o muncă imensă. Prof. A. Niciporovici a calculat că ele „smulg“ Soarelui circa 650 miliarde de tone de bioxid de carbon iar solului cam cinci miliarde de tone de azot, circa un miliard de tone de fosfor și 10—15 miliarde de tone de alte elemente nutritive minerale. În felul acesta atmosfera primește anual aproximativ 350 miliarde de tone de oxigen neasociat. Fotosinteza este un fenomen de foarte mare importanță deoarece, prin intermediul ei, substanțele minerale simple sînt transformate în substanțe organice din care ulterior se formează hidrați de carbon, aminoacizi, proteine și lipide.

Cu tot volumul colosal de muncă „prestat“ de frunze omul este nevoit să intervină energetic în această activitate fotosintetică, să o dirijeze în direcția satisfacerii mai depline a necesităților sale. Căci încă de pe acum el a început să simtă lipsa produselor fotosintezei.

Perspectiva cea mai ademenitoare este de a descoperi mecanismul fotosintezei, de a cunoaște taina fabricii din frunzele verzi. Atunci omul va putea să sintetizeze în instalații construite de el substanțe organice (mai ales pentru nevoi tehnice) din „materii prime“ simple: bioxid de carbon, apă, aer. Baza energetică a acestor procese va fi energia radiației solare.

Problema alimentației a început să devină o problemă acută pentru omenire. Cunoșcînd că fotosinteza, forma principală

de nutriție a plantelor, asigură 95 la sută din greutatea acestora și că agricultura este și ea în esență un sistem de măsuri menite să intensifice activitatea fotosintetică a plantelor pentru a o folosi mai bine ne putem da lesne seama de aportul pe care l-ar putea aduce fotosinteza la soluționarea acestei probleme. De pe acum s-a stabilit că printr-o folosire mai bună — teoretic posibilă, — a activității fotosintetice a plantelor s-ar putea obține chiar și în zonele cu climă temperată, recolte de cîte 40 și chiar 60 de tone la hectar (calculate la masa de recoltă uscată). Cu alte cuvinte, din punct de vedere teoretic, este pe deplin posibilă sporirea de 8—10 ori a actualelor recolte.

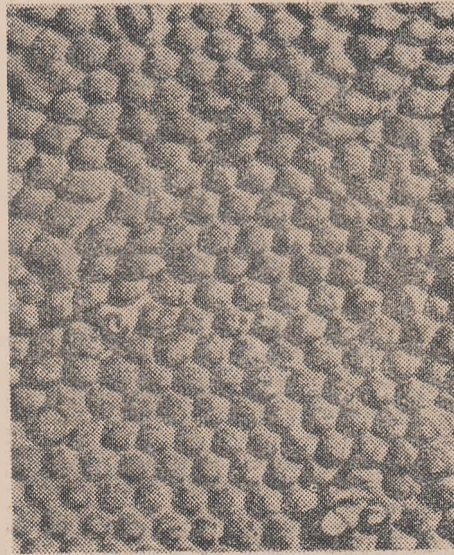
CHIMIE

În epoca plasticului

În tuburile de sticlă bolborosesc lichide strălucitoare. Razele soarelui se refractă în conținutul colorat al baloanelor transparente. Un bărbat în halat alb mută cu o lingură dintr-un vas de porțelan în creuzetul refractar praf alb amestecat cu coloroaze. E nitronul.

Prof. Kuzma Andrianov, creatorul a nemăsurate materiale sintetice, este un deschizător de drumuri în acest domeniu. Lanțurile de molecule ale polimerilor, ieșite din mina omului, conferă produselor fabricate din ele elasticitate și o deosebită rezistență. Pentru ca un fir de nitron să se rupă sub sarcina propriei sale greutate el ar trebui să fie atîrnat la o înălțime de 63—65 km; în aceleași condiții, un fir de oțel se rupe la 70 km. Totuși, prof. Andrianov nu e mulțumit nici cu această rezistență excepțional de mare a firului sintetic. Celelalte proprietăți îi dau însă și mai multe griji.

Ce cer inginerii de la un material „ideal“? Printre altele, rezistența la temperaturi înalte. Polimerii din grupa substanțelor organice sînt, ce-i drept, elastici, dar nu și rezistenți la temperaturi înalte pe cînd la cei din grupa substanțelor anorganice proprietățile se inversează. Prof. Andrianov a găsit modalitatea de a introduce siliciul în lanțul de carbon al moleculei de polimer, imbinînd astfel proprietățile polimerilor organici și anorganici. Numele copiilor născuți din această căsătorie îi încercă limba în gură: poliorganosiloxani. Unul din ei este silicatul de etil. Foile din acest produs-minune nu se ard și nu se topește chiar dacă sînt scufundate în metal



Structura polimerizatului înainte...



...și după transformarea sa.

în fuziune. Metalurgiștii s-au năpustit primii asupra lui, folosindu-l la fabricarea formelor de turnătorie pentru piese de precizie. Industria comunicațiilor, construcția de rachete, electrotehnica tînjesc după noile materiale.

Știința

Lucrările prof. Andrianov sînt dezvoltate la Institutul unional de cercetări pentru fibrele sintetice din orașul Kalinin. Acolo există cauciuc care își păstrează elasticitatea la temperaturi de —80 grade și de +300 grade, cauciuc cu siliciu. Siliciul nu este însă singurul element ce poate fi introdus în molecula de material sintetic. Alumiul, fosforul, cesiul, borul, toată gama de elemente, vor da naștere la proprietăți noi, necunoscute sau vor combina pe cele existente. Nitronul este un material plin de perspective, deoarece i se pot conferi diverse calități. De exemplu, dacă se introduce în lanțul său de molecule un alt polimer care poate fi colorat ușor, se naște o varietate cu o structură complicată a cărei culoare este garantată.

O serie de fibre de nitron au și înlocuit lina și mătasea naturală în industria textilă. Producția lor este foarte rentabilă. 40.000 tone de nitron pe an înlocuiesc aproape 16 milioane de oi și 48.000 de muncitori, care ar trebui să le îngrijească, să le tundă și să spele lina. De cîți chimiști, tehnicieni și muncitori calificați are nevoie „oia din retortă“? Dacă automatizarea va continua să se dezvolte tot atît de repede, peste cîțiva ani în fabrica de fibre sintetice nu vor mai lucra decît cîțiva tehnicieni la centrala de comandă și o echipă de instalatori.

Meniu sintetic

Cînd e vorba de pretenții față de chimie rumegătoarele, în speță vacile, dau dovadă de multă modestie: ele se mulțumesc cu produse sintetice dintre cele mai ieftine. Singura condiție e ca acestea să conțină azot.

Atribuția de a sintetiza aminoacizii din substanțele azotoase cade în sarcina microorganismelor care populează intestinul vacilor. Numărul infinit de generații de microbi lasă, în clipa cînd mor, vacilor drept moștenire proteinele propriilor lor corpuri. Acestea se apucă deîndată de treabă și rezultatele nu întîrzie să se arate: hrana devine mai bogată, mai nutritivă și, lucrul cel mai important, completează lipsa unor aminoacizi.

Un lucru e limpede. Rația de nutreț a vacilor trebuie să conțină cantități suficiente de azot. Cum acesta nu se prea găsește în plante, chimiștii s-au oferit să le vină în ajutor: li-l servesc, dar nu „pe tavă“, ci indirect, prin intermediul solului. O altă cale folosită azi este „îngrășarea“ directă a stomacului lor cu compuși ai azotului. Rotul acestora din urmă îl joacă ureea sintetică. În stomacul animalului ureea este asaltată de microbi care „confectionează“ din ea proteine.

Și acum un mic calcul asupra rentabilității ureei sintetice folosită în scopul sporirii valorii nutritive a nutrețului. Un kilogram din acest produs chimic, adăugat nutrețului, face să sporească cu 10 kg cantitatea de lapte muls și cu 1 kg greutatea animalului.

Pentru ca finul, cartofii, cerealele, silozul să poată fi conservate este necesar să primească o anumită cantitate dintr-o soluție slabă de acizi sulfurici și clorhidrici, administrată prin pulverizare. În același scop poate fi folosită și soluția de piro-sulfat de natriu. Acestea nu alterează de fel gustul nutrețului, în schimb îi garantează prospețimea pe o perioadă îndelungată, chiar pe mai mulți ani. Firește, calitățile nutritive rămîi și ele neschimbate.

Mozaic interplanetar

Motorul unei rachete cosmice dezvoltă o putere mai mare decât a tuturor mașinilor din secolul XIX, luate împreună.

Formula completă a mișcării Lunii are 700 de elemente. Primul care a scris-o, fiind orb, a fost savantul L. Euler.

Dacă Pământul s-ar învîrți de 17 ori mai repede, toate lucrurile și ființele din zona ecuatorului s-ar afla în stare de imponderabilitate.

Cu ajutorul sateliților artificiali ai Pământului s-a stabilit că atmosfera planetei noastre se întinde pînă la înălțimea de 1000 km. Matematicienii au calculat greutatea atmosferei: 5×10^{15} tone.

Presiunea pe care o exercită lumina Soarelui asupra Pământului este egală cu 100 000 de tone. Pe Pământ ajunge numai a $0,000000000045$ -a parte din energia radiată de astrul incandescent.

În cele 5 miliarde de ani de existență, Pământul a efectuat cca 10 bilioane de rotații în jurul axei sale.

În luna iulie 1959 aparate de mare sensibilitate au surprins un fenomen interesant: planeta noastră și-a încetinit, brusc, mișcarea de rotație. Durata perioadei zi-noapte s-a modificat cu aproximativ 0,0008 secunde.

Sistemul de dirijare a rachetelor balistice intercontinentale, folosite pentru lansarea sateliților artificiali și a navelor cosmice, e alcătuit din peste 300 000 de elemente.

O bogătașă de peste ocean și-a lăsat întreaga avere, uriașă, unor nepoți cu singura condiție ca aceștia s-o înmormînteze... pe Lună. Moștenitorii studiază cu aviditate perspectivele cosmonauticii.

OCEANOGRAFIE

Laboratorul înfruntă valurile

Cu „picioarele“ solid înfipte în fundul mării, stația străjuiește depărtările. Jos, la temelie ei, se zbat furioase valurile și se îneca de minie vîntul, în timp ce platforma pe care este instalată aparatura stă neclintită, ca o stană de piatră. De aceea și funcționarea aparatelor este ireproșabilă.

E vorba de o stație pentru observarea unor fenomene ce se petrec în mare. Stația de radioemisie automată de pe Marea Caspică transmite la țarm informații hidro-meteorologice. Ea este menită să înlocuiască navele expediționare, care aveau aceeași misiune, dar o îndeplineau mult mai greu. Ba, uneori, ruliul, tangajul și manevrele pe care le efectua echipajul spre a menține stabilitatea vasului denaturau rezultatul observațiilor, făcînd imposibile cercetările. Munca era cu atît mai dificilă cu cît trebuia să se desfășoare în zonele apropiate de țarm și absolut obligatoriu pe timp de furtună.

Lucrătorii stației automate ai acestui original laborator pe mare, efectuează observații speciale asupra valurilor. În ce scop? Valurile stîrnite de furtunile pe mare dispun de o forță uriașă. Loviturile lor distrug baraje, cheiuri, estacade, țărîmul mării. Construcțiile hidrotehnice trebuie să reziste decenii în șir forței distrugătoare a apei. Oamenii îi opun acesteia din urmă o rezistență sporită. Dar pentru că nu e rațional să se realizeze surplusuri de rezistență, acestea făcînd să sporească mult costul construcțiilor, este necesar să se cunoască cu precizie două date importante: înălțimea maximă pe care o ating valurile în regiunea respectivă și frecvența furtunilor. Cu ajutorul aparatelor foto, al camerelor de filmat și al dispozitivelor speciale instalate pe țarm și pe platforma de pe mare, au fost efectuate experiențe de mare precizie.

Cu prilejul experimentării stației automate în Marea Caspică, specialiștii de la Institutul unional de oceanografie au obținut o serie de date prețioase care marchează o etapă calitativă nouă în studierea apelor din preajma litoralului, precum și din mările cu adîncime nu prea mare. Laboratorul marin pășitor (se poate deplasa la distanțe mari în largul mării) a fost construit la Observatorul hidrometeorologic din Astrahan.

GEOFIZICĂ

Pulsul pămîntului

Cînd turiștii din insulele Marianc se trezesc speriați de tresăririle lanțului vulcanic și paharele de whisky încep să danseze în bufet, cînd digurile orezăriilor din Sumatra sînt primejduite de vreun cutremur și maimuțele amuțesc de frică pentru cîteva clipe, oscilează și acele seismografele de la Moscova, Leningrad și Baku. În fiecare an se înregistrează un milion de cutremure pe bătrîna noastră planetă. Savantul rus Boris Tolițin a comparat fiecare cutremur „cu o lanternă care se aprinde pentru scurt timp și ne luminează interiorul Pămîntului, astfel că putem vedea ce se întîmplă acolo“.

Există multe metode de cercetare științifică. Studiul amănunțit al globului pămîntesc este, însă, cert favorizat de instalarea unor stații seismologice în serie. Institutul de Geofizică al Academiei de Științe a U.R.S.S. a organizat de aceea o expediție seismologică complexă, în cadrul căreia 54 de echipe de cercetători s-au răspîndit între orașul Dușanbe din Tadjikistan și satul Markovo din Siberia. Prin explozii de dinamită în munți cercetătorii au provocat unde artificiale de cutremure, care au fost reflectate în mod diferit de straturile geologice. În felul acesta s-a putut sonda scoarța terestră pînă la adîncimea de 1000 km. Rezultatele cercetărilor lasă să se întrevadă că noțiunile admise pînă acum cu privire la structura

scoarței vor trebui revizuite. Se credea, de exemplu, că aceasta ar fi oarecum omogenă; acum se poate vorbi de cinci pînă la șase zone sferice.

Metodele de lucru complexe și folosite pe scară largă au permis oamenilor de știință să studieze și oscilațiile scoarței Pămîntului. Luna nu atrage numai masele de apă ale oceanelor, dînd naștere la flux și reflux. Scoarța „solidă“ a Pămîntului se înalță și coboară, la rîndu-i, sub influența ei. În Asia Centrală aceste oscilații ating 30—40 cm, iar în regiunea Moscovei chiar 50 cm. Ele pot fi măsurate cu precizie cu ajutorul unui aparat foarte sensibil care înregistrează variații de 0,5 mm chiar și la 100 km distanță. Cunoșcînd că există o relație — nelămurită încă — între cutremure și oscilațiile scoarței terestre nu este exclus ca, într-un viitor destul de apropiat, să se poată prevedea catastrofele iminente.

La centrul expediției, unde se prelucrează datele culese de diverse echipe, creierii electronici dau coordonatele care delimitează regiunile deosebit de amenințate de cutremure, ca de pildă zonele de la nord și sud de munții Tian-Șan. Rezultatele au o valoare incalculabilă pentru construcția barajelor și altor instalații. Geofizicienii sovietici au folosit pînă acum asemenea cercetări la construirea hidrocentralelor Nurek, Toktogul și Saiani.

COSMOFIZICĂ

Aurora polară caută minereu

Cei care au avut prilejul să admire spectaculoasele aurore polare au putut să constate că lumina lor nu e uniformă ci formează, pe alocuri, un fel de pete. Curiozitatea științifică i-a îndemnat pe mulți cercetători să caute explicația fenomenului. Și iată că pricina petelor luminoase a fost lămurită de un grup de cercetători de la Institutul de cosmofizică din R.S.S.A. Iakută: ele indică existența zăcămintelor de minereu de fier. Căci particulele-corpuseculi, iradiate de Soare, se concentrează nu numai la poli magnetici ai Pămîntului, ci și deasupra zăcămintelor de minereu de fier, determinînd luminozitatea ionosferei. Se pare că așa se explică și apariția aurorelor „polare“ în țări ca Japonia și Italia sau chiar în Africa.

Descoperirea acestei proprietăți a aurorelor polare i-a ajutat pe cercetători să stabilească natura anomaliei magnetice din Siberia răsăriteană și le va fi de mare folos în studierea regiunilor arctice pentru descoperirea de zăcăminte noi.

În perioada Anului internațional al Soarelui calm Institutul iakut întreprinde o serie de alte cercetări asupra unor procese și fenomene cosmice. Dintre acestea un interes deosebit prezintă studiile spectrografice ale luminozității cerului în timpul nopții în Extremul Nord. Colectivul Institutului de cosmofizică din R.S.S.A. Iakută întreprinde corespondență științifică cu stații pentru studierea razelor cosmice din Canada, Japonia, Anglia, Brazilia și alte țări.



Se fotografiază aurora polară.

tehnica

PROIECTE

Sudura în spațiu

Pe fundalul negru al cerului, punctat de luminițele stelelor, scheletul giganticului doo cosmic abia de se distinge. Tunul-robot cu electron toemai a terminat ultima sudură și ciudatul aparat dispăre încet printr-o trapă, în racheta aflată în imediată apropiere. „Specialistul“ va călători de-acum înainte împreună cu echipajul, căci cine știe ce-i așteaptă pe îndrăzneții călători în îndepărtatele lumi spre care se îndreaptă?

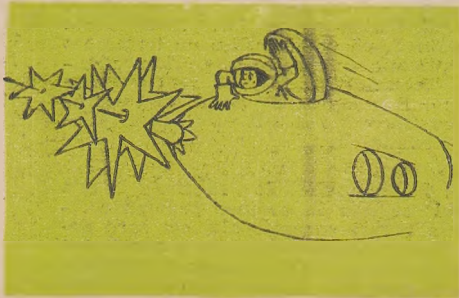
Se pare că sudura în Cosmos este una din problemele călătoriilor interplanetare pe care se străduiesc să o rezolve savanții, ținînd seama de structurile extraterestre la care va fi aplicată. În legătură cu această problemă, academicianul B. Paton, laureat al Premiului Lenin și director al Institutului de cercetări științifice în domeniul sudurii electrice, a făcut recent cîteva interesante relatări.

„Încă de pe acum, a declarat el, termenul de sudură a început să se înrudească tot mai mult cu acela de lipire, legăturile între atomii „străini“ ai metalelor realizîndu-se fără intervenția fuziunii. În asemenea condiții, cuvîntul sudură devine oarecum anacronic“.

Într-adevăr, în zilele noastre tendința generală de dezvoltare a sudurii constă în părăsirea metodei fuziunii metalului și folosirea tot mai largă a vibrațiilor ultrasonore, a frecării și energiei exploziilor. Actualmente în Uniunea Sovietică este folosit un nou tip de sudură, cu radiație electrică, prin mijlocirea unui flux concentrat de electroni în vid, care permite sudura unor piese metalice extrem de groase. La contribuție sînt puși și laserii. Folosind energia luminoasă, savanții sovietici au obținut în laborator suduri experimentale, la un punct de fuziune foarte ridicat.

În scopul obținerii unei perfecte etanșeități, savanții lucrează la realizarea unor suduri care să reziste oricărui încercări între metale și materiale ceramice, sau între metale și pelicule din materii plastice. „Sudura nucleară“ s-a dovedit excelentă! Pe cele două piese ce urmează a fi sudate se răspîndește un strat fin de litiu sau bariu, după care marginile sînt expuse unui flux de neutroni lenți. Reacțiile nucleare care rezultă sînt însoțite de temperaturi foarte înalte, iar procesul nu durează decît cîteva miliarde de secunde.

În caz de accidente în Cosmos provocate de meteoriți, a explicat în continuare academicianul Paton, situațiile dramatice descrise de autorii de literatură științifico-fantastică vor putea fi rezolvate nu prin folosirea unor super-scafandri sau altor mijloace imaginare ci, concret și practic, prin sudură. În cîteva sutimi de secundă mașinile electronice vor determina importanța avariei și, în consecință, vor da dispozițiile convenite robotului-sudor care va trece la acțiune.



LEXICON MEDICAL

Analiza urinii

Urina este o soluție apoasă, compusă din săruri provenind din plasma sîngelui, din produse finale ale metabolismului — îndeosebi cel azotat — precum și din unele substanțe introduse ocazional în organism: medicamente, substanțe colorante etc. Compoziția urinii variază în funcție de alimentație și de starea de sănătate a rinichiului, care filtrează urina.

Pentru a aprecia în mod just toți factorii componenți ai urinii este nevoie de un examen al urinii colectate în cursul a 24 de ore. Pentru examenul sedimentului urinar se cere prima emisiune de urină de dimineață, colectată într-un vas separat.

La analiza urinii se apreciază în primul rînd **cantitatea** (volumul) urinii din ultimele 24 de ore. În stare normală, ea variază între 1 200—1 500 ml, în raport cu cantitatea de lichide ingerată și cu eliminarea de apă prin respirație, transpirație, materii fecale etc. Cînd eliminarea de urină atinge un volum mare (uneori chiar de 10—15 l în 24 ore), acest fenomen patologic se numește **poliurie**, și prin el putem diagnostica diabetul sau scleroza renală. Scăderea eliminării ei se numește **oligurie**, caracteristică nefropatiilor acute.

Se apreciază apoi **culoarea** urinii. În stare normală, urina la emisiune este limpede, transparentă și are culoarea paului sau chihlimbarului, datorită unui pigment colorant numit **urobilină**. Acest aspect variază în diferite stări de boală. În nefropatiile acute sau subacute, pielite, tuberculoză renală, urinitele sînt tulburi, de culoare închisă, concentrate. În sclerozele renale, din cauza poliuriei, urinitele sînt clare, de culoare galben deschis. Cînd conține sînge (**hematurie**) culoarea urinii este roșie, asemănătoare cu zeama de carne. Asemenea urini sanguinolente întîlnim în glomerulonefrite, pielonefrite, litiază renală, uneori în tuberculoza renală. Urina cu puroi (**piurie**) are un aspect turbid, lăptos, formează un depozit purulent, abundent la fundul vasului și este caracteristică unei pielonefrite acute, pionefroze sau tuberculoze renale.

Densitatea sau greutatea specifică a urinii în stare normală variază între 1015—1020. În nefropatiile acute avem urini în cantitate mică și cu densitate crescută, iar în insuficiența renală, urini cu densitate scăzută.

Dintre substanțele organice eliminate prin urină, ureea reprezintă partea cea mai importantă. În stare normală **azoturia** (ureea din urină) este de 25—40 g. În alimentația bogată în proteine apare azoturia crescută. În schimb, în nefropatiile cronice cu retenție azotată găsim azoturia scăzută (**hipoazoturie**). Cea mai importantă substanță anorganică (minerală) din urină este clorura de sodiu. În stare normală **cloruria** este în medie 12—14 g NaCl, ea fiind mai scăzută sau mai crescută în caz de ingestie de mari cantități de sare sau de pierderi mari de cloruri.

Dintre substanțele întîlnite în urină numai în cazurile de boli de rinichi, cea mai frecventă este **albumina**. De obicei — și contrar unei păreri foarte răspîndite —

între intensitatea **albuminuriei** și gravitatea bolii de rinichi nu există nici un raport direct. Albumina este reprezentată prin cantități ce variază între 1—5 g% și chiar mai mult.

O altă substanță din urină care certifică o stare de boală este **glucoza**. Prezența glucozei în urină (**glicozurie**) indică existența unui diabet zaharat.

Examenul chimic al urinii trebuie completat întotdeauna cu examenul la microscop al sedimentului urinar, adică al depozitului format din celule descumate, rare leucocite și cristale ale sărurilor minerale care au precipitat după eliminarea lor din rinichi. Dintre celulele din sediment, prezența **leucocitelor** în cantitate mare indică puroi în urină sau o infecție a căilor urinare. **Hematiile** în sedimentul urinar sînt un semn de leziune la nivelul rinichilor, fiind de obicei însoțite și de albuminurie.

În urină se mai găsesc și cristale diferite. Cele mai frecvente sînt sărurile acidului uric sau **urafii**, pe care îi deosebim în urina stătută sub aspectul unui strat roșu brun. Guta, unele afecțiuni însoțite de febră ridicată, leucemia se traduc și prin creșterea acidului uric și uraților din urină.

Pentru descoperirea bacilului Koch, la examenul citochimic al urinii se adaugă și un examen bacteriologic al urinii și uneori inoculare de urină la animale (cobai).

Dr. Leonid Miasnikov

TERAPEUTICĂ

Colitele și tratamentul lor

Sub numele de colită se înțelege, de obicei, inflamația mucoasei intestinului gros (colon). Dar sînt înglobate în acest grup de afecțiuni și simplele tulburări funcționale (colopatii) neînsoțite de inflamație. Aceste „colite“ au ca punct de plecare o tulburare survenită în funcțiile intestinului gros.

Cercetările recente, folosind tehnici moderne, au arătat că baza acestor „colite“ se află frecvent de dereglare a sistemului nervos vegetativ (nervoz), suferința unui organ de vecinătate (stomac, ficat, pancreas) sau situat la distanță (ovare). Bolnavii prezintă tulburări, manifestate prin: dureri (spasme), tulburări de secreție (mucus în scaun), tulburări de tranzit intestinal (constipație, diaree și foarte caracteristic: constipație alternînd cu diaree), tulburări toxice (prin resorbția unor toxine în organism), tulburări nervoase.

Este important de știut că în colite sufe-

rința digestivă se răsfîrînge asupra stării generale a bolnavului. Acesta pierde în greutate, devine irascibil, obosit, pesimist, rezistența lui fizică și la infecții scade. Adesea tulburările sînt atît de accentuate încît bolnavul este nevoit să-și întrerupă ocupația.

De aceea tratamentul colitelor trebuie cunoscut de bolnavi, de a căror „disciplină“ depinde în mare măsură ameliorarea și apoi vindecarea bolii. Nu se poate concepe tratamentul colitelor fără regim, deoarece acesta este elementul terapeutic esențial. Principiile care conduc dietetica acestor afecțiuni și pe care bolnavii trebuie să le cunoască și să le aplice sînt: **alimentația completă, eliminarea alimentelor netolerate și indigeste, adaptarea individuală, evitarea abaterilor, durată lungă a regimului.**

Practic, rația zilnică trebuie să conțină toate principiile alimentare (proteine, zaharuri, grăsimi, vitamine, săruri minerale). În caz de constipație, la început se vor consuma pireuri de legume, făinoase, brinzeturii nefermentate, sucuri de fructe, compot, pentru ca apoi să se treacă la un regim mai substanțial din care nu vor lipsi carnea, brînză, laptele și ouăle și vor abunda legumele (fasole verde, linte, mazăre, salate, crudități etc.). În caz de predominanță a diareei se ține conștientă dacă e o diaree de **fermentație** sau de **putrefacție**. În primul caz se prescriu: carne, șuncă, brînză nefermentată, unt; în al doilea caz se indică: făinoase, supe de legume, griș, orez, biseuiți, fructe. Se va respecta unul din aceste regimuri 3—4 săptămîni, perioadă după care se va trece la un regim alternant.

În perioada de „liniște“ a bolii, coliticii vor urma așa-numita „dietă omogenă“. Principiul acesteia este că „poți minca de toate, dar nu în același timp“.

Tratamentul colitelor trebuie să mai țină seama de trei recomandări: 1) îngrijirea tuturor afecțiunilor care pot întîrzi sau declanșa colita (anexite, colecistite, litiază renală etc.); 2) evitarea emoțiilor repetate și a supraincîlzirilor, raport judicios între muncă și odihnă, între munca fizică și intelectuală; 3) medicamentele de orice fel (antibiotice, laxative, antispastice, preparate de fermeți) se vor lua numai la prescripția medicului. Curele de ape minerale (Sîngeorz, Slănic-Moldova, Olănești, Borsec — N.R.), sînt foarte utile.

Dr. R. E. Irinov



La studioul cinematografic „Mosnaucifilm“ a fost construit recent un aparat de luat vederi cu care se poate filma în întuneric. Noul aparat este deosebit de util în medicină. El permite să se studieze pînă în cele mai mici detalii activitatea și starea organelor interne înainte și după intervenția chirurgicală. Cu ajutorul lui, cercetătorii vîd în mișcare procesele care au loc în interiorul celulei.

LA ORDINEA ZILEI

Fatigometrul

Inginerul sovietic Oleg Oleinikov a inventat un aparat — numit de el fatigometrul — care descoperă semnele de oboseală la automobilisti. Aparatul seamănă cu cel utilizat pentru testele psihotehnice. Pentru a-l pune în funcțiune trebuie mișcat un ac în niște scobituri așezate în zig-zag; după numărul contactelor dintre ac și pereții scobiturilor se evaluează gradul de oboseală al automobilistilor.

Zahărul și bolile de inimă

Profesorul Iudkin din Moscova arată că zahărul este vinovat de diferite afecțiuni ale inimii. O comparație atentă între hrana cardiacilor și cea a persoanelor sănătoase a demonstrat, contrar opiniilor acreditate în acest domeniu, că nu există mari diferențe în cantitatea de grăsimi absorbite, în timp ce se observă mai multe boli de inimă la cei ce consumă cantități mai mari de zahăr. În țările unde se consumă mai mult zahăr, se găsesc cei mai mulți bolnavi de inimă.



Poșta medicului

GANCIULEA NICOLAE — București: 1) Fiul dv. se va reface, fără îndoială, creierul caracterizîndu-se printr-o extremă plasticitate și capacitate de înlocuire funcțională a unor porțiuni prin altele. Este clasic cazul celebrului bacteriolog francez Louis Pasteur, care a suferit la 46 de ani o congestie în emisfera dreaptă a creierului. Savantul a trăit 73 de ani. Autopsia efectuată după moartea lui a arătat că remarcabilele sale lucrări au fost elaborate numai cu ajutorul jumătății stingi a creierului, deoarece dreapta era în întregime atrofiată. 2) Medicamentul Gerovital îi poate fi util, cu avizul medicului curant.

MARCIAN G. — Titu: 1) Boala pe care ați avut-o nu va avea nici o repercusiune în viitor. În această privință nu trebuie să vă faceți nici o grijă. Vă recomandăm gimnastică respiratorie, exerciții de inspirație profundă și expirație lentă în fața geamurilor deschise și exerciții spirometrice. 2) Femovirin este un hormon cu acțiune mixtă „retard“ indicat în frigiditate. Se face intramuscular 1 ml la fiecare 5—7 săptămîni. Se eliberează pe bază de prescripție medicală care se reține.

I. MIRON — Galați: Cura de miere de albine se va face intermitent în funcție de tolerabilitate. Puteți lua, de pildă, 4 lingurițe pe zi — timp de 10 zile, cu pauză de 10 zile.

HODIȘ RADU — Brașov: 1) Vă recomandăm să vă adresați Spitalului de chirurgie plastică și reparatorie, str. Arh. Ioan Minicu 7, București. 2) Celelalte probleme care vă interesează le veți rezolva cu medicii spitalului.

PILAF NICULINA — Turcoaia: Ne bucurăm mult că v-am putut fi de folos prin răspunsul nostru. În ce privește tratamentul prin cauterizare electrică în cazul dv. special, numai medicul care vă examinează va putea aprecia indicația.

CONNY D. S. — Dorohoi: La 16 ani, înălțimea „ideală“ pentru fete este chiar 1,61 m., cit aveți dv., iar greutatea, de 55 kg. Dacă aveți mai mult, va recomandăm să practicați în mai mare măsură gimnastica și sportul, plimbări în aer liber și să evitați excesele alimentare. În privința înălțimii, pînă la 20—25 de ani, se poate întîmpla să mai creșteți cu cițiva centimetri.

NAUM GABRIEL — București: Nu cunoaștem medicamentul despre care ne scrieți și ne e greu să credem în virtuțile lui „miraculoase“. Cum se numește? Vă rugăm să reveniți.

D. MARIANA — Dobrești (Beiuș): Constipația de care suferiți este desigur în legătură cu afecțiunea hepatică. Cum sînt probele de disproteinemie? Transaminazele? Pe lângă un regim adecvat (bogat în celuloză) vă recomandăm: Fibilfin (3 pe zi, cite 1 după mese — 15 zile) și Colebil (3 pe zi, cite 1 după mese, alte 15 zile). Seara utilizați Semen lini totă (Semințe de in). Vă rugăm să ne mai scrieți.

„O MUNCITOARE ȚESĂTOARE“ — Iași: Forma de tbc. pe care o are fiica dv. este una din cele mai ușoare și cu tratamentul pe care îl face se va restabili complet. Medicii care o îngrijesc îi vor da desigur toate recomandările în privința regimului de viață pe care va trebui să-l urmeze.

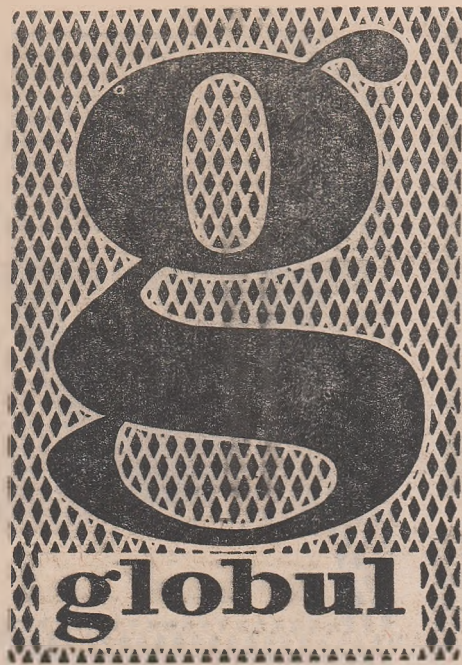
PAPADOPOL ION — Galați: Iată rețeta solicitată: Oxid de zinc 10 g + Talc 10 g + Apă de calciu 10 g + Lanolină 10 g + Vaselină 10 g. D. S. extern.

C. BARBU — Gîngiova (Băilești): 1) Pentru tratamentul colibacilozei ar fi necesară o urocultură cu antibiogramă pentru a se testa sensibilitatea germenilor. Dacă acest lucru e dificil, vă recomandăm un tratament cu un antibiotic cu spectru larg (Cloramfenicol sau Tetracilină) 1 g pe zi (la 6 ore cite 0,25) + B complex IV pe zi. 2) Un tratament cu Gerovital H 3 îi va fi, fără îndoială, util mamei dv.

N. R.: Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului“ se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au însă prioritate asupra celor prin poștă.



— Fricosule! Ce ar spune colegii tăi care se luptă cu toradorii?



MALI

O țară înfloritoare

Cine vizitează pentru prima oară Republica Mali este surprins mai întâi de bogăția și varietatea peisajului acestei țări. Pământul cultivat cu grijă dă recolte mari de bumbac și orez, mei și sorg, arahide și manioca, legume și fructe. În țară există condiții favorabile pentru creșterea animalelor. Subsolul adăpostește, de asemenea, importante zăcăminte minerale. Dar în lunga perioadă a stăpînirii coloniale poporul n-a putut fotosi aceste daruri ale naturii, fiind silit să trăiască în sărăcie.

Altfel se prezintă însă lucrurile astăzi. În lunca inondabilă a Nigerului, puternică arteră fluvială a Africii de vest, se deschide în fața ochilor o panoramă impresionantă: stringind în albia lui numeroși afluenți, fluviul își revărsă apele în mii de brațe, formind o vale întinsă și fertilă. Nigerul aprovizionează cu apă aproape întreaga republică. În preajma barajului de la Sansanding în naștere un vast sistem de irigație format din două canale mari și dintr-o sumedenie de altele mai mici, prin care se distribuie apa pe ogoarele cultivate cu orez și bumbac ce se întind pe zeci de mii de kilometri. Sînt terenurile celei mai mari întreprinderi agricole de stat din Africa de vest — „Office du Niger“.

Compania „Office du Niger“ a fost creată de colonialiști încă acum patruzeci de ani. În ultimul timp, însă, întreprinderea a fost naționalizată și și-a schimbat și caracterul producției, devenind principala furnizoare de orez și bumbac a țării. „Office du Niger“ dispune astăzi de cadre calificate de mecanizatori și chiar de câteva întreprinderi industriale. Canalele de irigație înaintază tot mai mult pe terenurile secetoase. În februarie acesta anual sînt valorificate sute de hectare de pămînturi roditoare.

În momentul de față „Office du Niger“ dispune de peste 50 000 de hectare. De pe fiecare hectar se obțin pînă la 20—25 chintale de bumbac sau 30—35 chintale de orez. Pe terenurile recent valorificate iau ființă gospodăriile de stat. În trei din ele lucrează 2 500 de muncitori permanenți și 3 000 sezonieri.

Guvernul Republicii Mali a luat o serie de măsuri importante în vederea dezvoltării și consolidării sectorului de stat. Astfel au fost înființate Banca populară de dezvoltare și Banca de credit și depuneri, au fost naționalizate abatoarele, întreprinderile frigorifice și fabricile din industria prelucrătoare. Societatea de stat „Energie du Mali“ a preluat toate centralele electrice, au fost înființate compania de export-import „SOMIEX“, un parc de autocamioane, o linie aeriană de stat etc.

O deosebită plăcere ne-au făcut întîlnirile cu reprezentanții ai tinerei clase muncitoare din Mali. În timpul vizitei la uzina de conserve din Baghind, prima fabrică alimentară din țară, am văzut cu cită pricepere minuieste muncitorii mașinile complicate, furnizate de țările socialiste. Am vizitat, de asemenea, și întreprinderea metalurgică de la Markala, cea mai veche întreprindere de acest fel din țară. Aici se repară motoare de automobile și tractoare, motoare electrice, se fabrică motoare pentru bărci, impletituri metalice pentru ferestre și uși, mobilă precum și piese de fontă.

La Bamako funcționează o școală profesională tehnică, în care aproximativ trei sute de tineri își însușesc meseriile cele mai răspîndite și mai necesare în momentul de față țării. Curînd, ea va deveni principala pepinieră de muncitori cu înaltă calificare din Mali.

Într-adevăr, pe pămîntul Republicii Mali locuiesc oameni remarcabili. Harnici și curajoși, cinștiți și generoși, plini de viață și perseverenți în atingerea țelului propus, ei pășesc cu încredere pe calea construirii unei vieți noi.

S. Rașidov

CHILE

La capătul lumii

În zilele noastre e destul de simplu să ajungi în Țara de Foc. Trebuie numai să te urci la Santiago la bordul unui avion „Caravelle“ al companiei chiliene „L.A.N.“ și, după patru ore de zbor, în care timp îți iei și micul dejun, aterizezi pe țărmul strîmătorii Magellan, la Punta Arenas, „cel mai sudic oraș din lume“, după cum arată pliantele turistice.

Principala dificultate constă, însă, în procurarea biletelor de avion. La Santiago sînt mulți amatori de a vizita Punta Arenas. Ce-i drept, nu toți sînt animați numai de dorința de a cunoaște pămînturi depărtate. Punta Arenas este un „port liber“, fără taxe vamale, și se consideră că multe mărfuri sînt mai ieftine acolo decît în alte orașe chiliene.

...Toate dificultățile au rămas în urmă. Stau la periferia orașului Punta Arenas,

împotriva vîntului, sprijinindu-se de zidurile caselor. Oricum, e mai onorabil decît în patru labe.

— Taxi? — repetă el uimit întrebarea.

— Nici hotel nu există? — mă interesez eu cu inima strînsă.

— Întrebați la birtul **donei** Maria, s-ar putea să vă facă un rost pe undeva — mă sfătuieste amabil interlocutorul.

Dona Maria îmi oferi o minusculă cocioabă de scînduri, în care încăpea un singur pat, acoperit cu o pătură din blană de lup. M-am mulțumit și cu atît, ar fi putut să fie și mai rău.

— N-aș putea închiria de la cineva o mașină? — mi-am întrebare timid gazda. Apoi totul se desfășură ca într-un basm. **Dona** Maria se apropie de un uriaș telefon de lemn, învîrti vreo zece minute un mîner și apoi începu să discute aprins cu persoana de la celălalt capăt al firului.

A doua zi dimineața, în fața birtului, stopă un „Chevrolet“ hodoroș, fabricat cam prin 1930, proprietatea unui ins scund, de vreo cincizeci de ani. În schimbul unei sume uriașe, **senor** Marcelici acceptă să mă plimbe cu „limuzina“ lui o zi întreagă prin Țara de Foc.

„După ce am văzut tot ce era de văzut la Porvenir, am vrut să părăsesc orașul. Dar cum? Avionul făcea curse pe continent numai dimineața, și nu chiar în fiecare zi. În perspectiva de a mai rămîne cîteva zile în cocioaba cu pătură din blană de lup nu mă încînta de loc. Mai bine ar fi fost, desigur, să pot pleca la El Sombroero, un centru petrolifer din celălalt capăt al insulei. „Dacă nu vizitezi El Sombroero înseamnă că degeaba ai fost în Țara de Foc“ — îmi spusese niște amici din Santiago.

L-am privit rugător pe Marcelici.

— Cu neputință, pînă acolo sînt 150 de kilometri pe un drum mizerabil, mașina n-o să reziste — îmi răspunse el abătut.

Încercați să vorbiți cu șoferul vreunui camion. Prin Porvenir trec uneori spre El Sombroero mașini ale companiei petrolifere de stat „ENAP“.

Pot spune că am avut noroc. Tocmai oînd înghețasem pînă-n măduva oaselor și mă pregăteam să mă întorc la birt, se ivi un camion pe care scria „ENAP“. Șoferul mă pofti imediat în cabină.

În Țara de Foc era vară polară cu nopți luminoase. La ora 10 seara, mai era încă lumină. După aproape fiecare kilometru în fața noastră se ivea cîte o turmă impresionantă de oi mari, acoperite cu lînă cenușie murdară, care atîrna pînă la pămînt. La vederea camionului animalele fugeau cuprinse de panică.

— Curînd au să slăbească: peste două săptămîni începe tunsul — îmi spuse șoferul.

Pe la miezul nopții se întunecă însfîrșit. Dar cînd vitezometrul înregistrează o sută și ceva de kilometri se întîmplă o minune. La orizont începu să se lumineze. Părea un revărsat de zori, dar pe măsură ce înaintam se conturau tot mai clar niște torțe uriașe care ardeau în vilvătăi. Nu încăpea îndoiială, ajunseseam într-o zonă petroliferă.

Peste jumătate de oră ne aflam în El Sombroero, orașul petroliferilor chilieni care după dezolantul Porvenir ni se păru frumos ca în basme. Hotelul „ENAP“-ului era luminat feeric. Peste cîteva minute țineam în mînă o cheie prețioasă. Camera caldă, mobilată modern, cu baie — și toate acestea în inima Țării de Foc.

A doua zi, directorul exploatarii petrolifere din El Sombroero, un bărbat nu prea vorbăreț, îmi povesti despre succesele înregistrate de Chile în extracția de petrol.

— Acum 15 ani, credeam că la noi nici nu miroase a petrol iar acum numai Țara de Foc furnizează un milion de tone, afară de milionul obținut pe continent, ceea ce acoperă trei sferturi din necesitățile țării.

La rafinăria din Kulien, așezată la 40 de kilometri de El Sombroero, muncitorii m-au asaltat cu întrebări. La rîndul lor mi-au



Indian din Țara de Foc

lîngă apele plumburii ale strîmătorii Magellan, și privesc contururile abia vizibile ale misterioasei Țări de Foc, așezată la treizeci de kilometri de țărm. „Stau“ e un fel de a spune, căci de fapt mă elafin ca o frunză bătută de vînt, făcînd eforturi desperat să mă țin pe picioare. De undeva dinspre pol suflă un vînt turbat, care întrece orice așteptări. La un moment dat am fost martorul unei scene cu totul neobișnuite. Spre marea mea surprindere, la o nouă rafală de vînt un pieton care traversa strada se lăsă foarte firesc în patru labe și, în această poziție nu prea elegantă, își continuă drumul.

Punta Arenas este un important centru comercial și administrativ din sudul Chileului. În ultimii ani, acest oraș neobișnuit de pitoresc, care se cățăără în terase pe coline, s-a dezvoltat mult. El are astăzi 80 000 de locuitori.

Un „Douglas“ bătrîn, tixit de cuști pline de găini, colaci de sîrmă, landouri și sumedenie de alte obiecte ciudate transportă douăzeci de călători pe celălalt mal al strîmătorii... Zborul durează cam un sfert de oră după care ajungem în Țara de Foc. Cîmpii întinse, de necuprins, acoperite cu iarbă verde-cafenie care se leagănă în bătaia vîntului, iar undeva la orizont, creste muntoase așternute cu zăpadă și învăluite în crîmpeie de nori care plutesc jos, foarte jos și un vînt — un vînt imposibil, care te doboară la pămînt.

Un autobuz ne transportă pînă la Porvenir, un oraș dezolant, de pe țărmul strîmătorii. În limba spaniolă „Porvenir“ înseamnă „viitor“. Chiar și chilienii susțin că numele i-a fost dat în bătaie de joc, căci orașul uîtat de dumnezeu, cu cei două mii de locuitori ai săi, oare nu se știe din ce trăiesc, n-are nici un viitor.

Privesc trist căsuțele aplecate într-orîină și mă întreb cum or fi rezistînd asaltului puternic al vîntului. Străzile sînt pustii. Nu știu încotro s-o apuc. Pentru moment mă simt un al doilea Magellan. Ei, dacă aș găsi un taxi, ar fi altceva.

Chiar atunci îmi iese în cale un locuitor din Porvenir, care înaintează cu greu

vorbit despre viața pe care o duc. Cu acest prilej am aflat că nu e chiar atît de simplu să te angajezi la „ENAP“, deoarece sînt prea mulți doritori să lucreze acolo. Căci la compania de stat și salariile sînt mai mari, și condițiile de muncă mai bune.

— Dacă toate firmele ar fi ca „ENAP“... — interveni în discuție unul din muncitorii.

— Așteaptă că au să fie — răspunse convins un altul...

V. Kobiș

SAMOA DE VEST

Fără evenimente senzaționale

Upolu și Savaii, două insule din Oceanul Pacific, cu o suprafață totală de 2 800 de kilometri pătrați și încă șapte insule mai mici, aproape nelocuite, risipite în preajma lor, alcătuiesc Samoa de vest, primul stat suveran din Polinezia. Trei sferturi din cei 120 000 de samoezi locuiesc în insula Upolu, dintre care 25 000 în Apia, singurul oraș din insulă și în același timp, capitala statului. Samoa de vest a împlinit trei ani de existență. Credem că nu exagerăm dacă afirmăm că este singurul stat tînăr de unde niciodată, de la proclamarea lui, nu ne-a parvenit vreo știre senzațională.

Dat fiind că terenul din interiorul insulelor e alcătuit din munți de origine vulcanică, acoperiți cu păduri tropicale, viața locuitorilor e concentrată pe țărm, unde se află înșiruite sumedenie de sate. De aici pleacă bărbații în larg la pescuit și tot aici se întind plantații de cocotieri, banani și arbori de cacao, precum și ogoare cultivate cu principalele plante caracteristice în sudul Pacificului: taro, iams și kava.

Casele din Samoa, numite fale, au o formă ovală. Pe fundații din roci vulcanice se înalță niște stîlpi pe care se sprijină acoperișuri impletite din frunze de palmier. Unele case, puține la număr, au acoperișuri din tablă ondulată, care însă se încinge puternic la soare. Încăperile nu sînt mobilate. Numai locuitorii foarte înstăriți au paturi de tip european și scaune. Între case există parcele acoperite cu gazon, pe care cresc palmieri, arbori de pîne cu frunze zimțate, banani și tufiguri de kenafi. În preajma caselor pasc cai și scurmă pămîntul găini și porci. Gospodinele pregătesc hrana în niște colibe speciale, de cele mai multe ori folosind pietre încinse. Se pare că nicăieri în lume nu există sate atît de liniștite și de curate ca în Samoa de vest.

În fiecare așezare există cîte o clădire de cărămidă: e biserica. Conform unei vechi tradiții, bisericile se construiesc numai din contribuția locuitorilor. Fiecare sat socotește de datorita sa patriotică să și construiască o biserică mai înaltă decît a vecinilor. În capitala țării sînt numai două clădiri mari: una găzduiește hotelul „Cazino“ iar în cealaltă s-a instalat tot guvernul, inclusiv primul ministru.

În momentul de față numai în portul Apia se desfășoară importante lucrări de construcție. În scurtă vreme vor putea acostă aici transoceanice. Deocamdată, însă, vapoarele sînt nevoite să arunce ancora într-un golf larg, format din recife de corali. Toate operațiunile de încărcare și descăr-



Palmieri...

care a navelor se efectuează manual. Întrucît cele două milioane de dolari, afectate construcției din port, constituie o povară grea pentru bugetul destul de mic al țării, deocamdată nu se mai pot întreprinde și alte lucrări.

M. Konstantinov

DE PRETUTINDENI

Decanul de vîrstă

Spre marea lui părere de rău fotoreporterul nu a putut aduna, pentru această fotografie de familie, „decît” 172 din descendenții lui Șirali Muslimov, care se presupune că e cel mai bătrîn om din lume. El are 159 de ani și trăiește în satul Barsavu, din sudul R.S.S. Azerbaidjane. Cu toată vîrsta lui matusalemică, Muslimov poate rivaliza cu mulți din bătrînii noștri de 75—80 de ani. Este încă vinjos, plin de viață și limpede la minte. La întrebarea care i se pune adesea: „Cum ați făcut să ajungeți atît de bătrîn și să rămîneți totuși atît de tînăr?”, dezvoltă foarte serios secretul elixirului vieții: „Munca, mîi copii, și veselia!”.

În ce privește pe prima, Șirali consideră că va mai trece încă timp pînă să se dea bătut. Își începe ziua cu grădinaritul, apoi duce copiii la școală și, după ce bea un ceai, se apucă de treburile gospodăriei. În general trăiește după un program foarte strict pe care l-a introdus acum o sută de ani, cînd, împreună cu frații lui, a pus

piatra de temelie a primei case din Barsavu.

Picioarele nu-l mai duc chiar atît de bine și de zeci de ani nu a mai coborît pînă la malul mării; nu cunoaște orașele mari decît din filme, care-i plac foarte mult. „Filmele îmi înlocuiesc picioarele, purtîndu-mă prin toată lumea”. Întrebat ce-și mai dorește, Șirali s-a gîndit nișel și a răspuns că, în fond, are de toate: copii, nepoți, strănepoți și stră-strănepoți, casă, pensie, telefon, radio, cinema, aer curat, o alimentație sănătoasă... Pînă la urmă însă tot i-a mai venit o idee: „Ar fi bine dacă s-ar construi un turn lingă sat, ca să avem și aci televiziune!”.

Șirali a cam pierdut socoteala copiilor pe care i-a avut în mai multe căsătorii; trebuie să fie un număr impresionant căci ultima sa fiică s-a născut pe cînd el era de 124 ani. Actuala lui soție numără abia 84 de primăveri; diferența dintre ei este deci de 75 de ani. Și cînd te gîndești că la noi se miră lumea pentru o diferență de 20 sau 25 de ani!



Chaplin și icrele negre

În urmă cu citva timp, redactorii ziarului „Izvestia” au cerut colegilor de la revista britanică „Sunday Times” învoirea de a publica cîteva capitole din memoriile lui Charlie Chaplin. Pe lîngă aprobare, telegrama din Londra conținea și răspunsul privitor la modalitatea de achitare a drepturilor de autor: „Familia Chaplin se prăpădește după icrele negre...” Constăncioși, cei de la „Izvestia” au echivalat onorariul cuvenit pentru 1000 de cuvinte cu prețul de vînzare al icrelor negre, obținînd o cantitate de circa 4,5 kg, care au fost expediate cu avionul la Londra.

Cam în același timp, pescarii combinatului „Oranjeria” de lîngă Astrahan au făcut o captură neobișnuită: un morun de 522 kg din care au scos 80 kg de icre negre! La cursul stabilit de „Izvestia” se poate spune că au tras pe uscat 17 777 cuvinte din amintirile lui Chaplin.

Cam anapoda

O regulă nescrisă a naturii spune că mamiferele trăiesc pe uscat, păsările zboară, iar peștii sălășluiesc în apă. Dar orice regulă are excepții.

Broasca zburătoare malaeză nu se deosebește de suratele ei nezburătoare decît prin faptul că trăiește în copaci și arbuști. Ea poate zbura pe o distanță de cîteva metri, menținîndu-se în aer cu ajutorul labelor mari prevăzute cu membrane. Șopîrlele zburătoare sînt și ele originare din insulele malaeze. Datorită coloritului lor viu sînt confundate, uneori, cu fluturii tropicali, deși zborul șopîrlelor e mult mai îndrăzneț, ele putînd da la o parte, cu ajutorul aripilor, crengile și alte obstacole ce li se ivesc în cale.

În copaci pot fi întîlniți și pești. În pădurile de mangrove din Java și din alte țări cu climă caldă trăiește o specie de pești care, în goană după insecte, execută salturi uriașe, poposind în copaci. Un alt pește, „anabas”, de data asta tîrîtor, se deplasează perfect pe uscat și se cațără pe copacii cei mai înalți.

Dar de păsări cu patru picioare ați auzit? Ele trăiesc în America de Sud și se deplasează sprijinindu-se în aripi, ale căror vîrfuri sînt în formă de degete prevăzute cu ghiare.

În insula Madagascar trăiesc niște animale ciudate, lemurienei, înrudite cu maimuțele. Exhițițiile lui Tarzan sînt o nimică toată pe lîngă săriturile lemurienilor care le permit să se deplaseze din copac în copac fără să atingă pămîntul. În timpul saltului blana lor lungă și deasă se resfiră și îi menține în aer ca un fel de parașută, iar coada le servește drept cîrmă.

(Din „Znanie — Sila”)

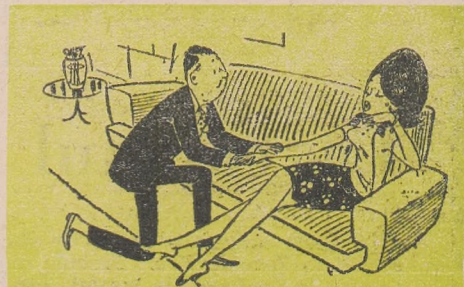
DIN VIAȚA ANIMALELOR

Aproape Sherlock Holmes

Nu știm exact cum s-a întîmplat. Poate vreun copil din preistorie a prins un cățel și l-a adus în peșteră, sau poate ciinii s-au aciuat pe lîngă oameni din proprie inițiativă. Cert e că astăzi, inteligențele patrupeze nu se pot lipsi de oameni după cum, de foarte multe ori, nici ...bipezii nu se pot lipsi de tovarășia ciinilor. Dintre multele povești adevărate despre ciini paznici, polițiști, salvatori, dădace etc., reproducem, după „Nedelea”, o întîmplare din aventuroasa viață a unui celebru detectiv patrupeze, cîinele ciobănesc Dox.

„Afacerea nasturelui” a început printr-o încercare de furt într-un magazin de bijuterii din Roma. Hoțul, un spîrgător versat, a stat ascuns toată ziua în subsolul unui teatru învecinat, iar noaptea s-a furisat în magazin. Descoperit de paznic, după o scurtă încăierare, a reușit totuși să fugă.

Și iată-l pe Dox în exercițiul funcțiunii. El a adulmecat hainele paznicului, după



— Iți plac animalele, draga mea?
— O, da, mai ales vulpile argintii!

care i-a condus pe polițiști în celălalt capăt al orașului, a coborît într-un subsol și s-a oprit în fața unei uși. Acolo, într-o cămăruță, dormea un om cu aerul cel mai pașnic din lume. Era atît de nedumerit de vizita polițiștilor și atît de revoltat de întrebările lor, încît aceștia erau cît pe-aci să se lase păgubași. Cu atît mai mult cu cît paznicul magazinului nu recunoscuse în el pe omul cu care se încăierase noaptea. Dar Dox, care între timp inspectase odaia, se năpusti afară, lătrînd furios, făcîndu-se cale întoarsă, pătrunse în magazinul de bijuterii și ridică de pe podea un nasture. Apoi se întoarse în odaia bănuțului, deschise cu labele dulapului de haine și-și înfipse coții într-un impermeabil, căruia îi lipsea un nasture, acela pe care Dox îl găsisse pe podeaua magazinului!

În anii, mulți la număr, cît a fost în serviciul poliției judiciare din Roma, Dox a contribuit la descoperirea a 400 de răufăcători. Declarat „campion mondial al ciinilor polițiști”, Dox a fost decorat cu 4 medalii de aur și 27 medalii de argint, întrecîndu-i pe nu mai puțin celebrii săi rivali Rex, aparținînd Scotland Yard-ului, și Xoro, detectivul patrupeze al poliției judiciare pariziene. Blana deasă a lui Dox ascunde șapte cicatrice lăsate de cuțitele și gloanțele infractorilor.

Dar Dox nu e numai un cîine foarte inteligent ci și foarte instruit. El știe să scoată gloanțele dintr-un revolver fără să apese pe trăgaci, să dezlege un om legat, să transporte în cîrcă un rănit ș.a.m.d. În cele cinci caiete în care sînt notate toate isprăvile lui, se spune, printre altele, că Dox e todeauna foarte atent la tot ce se petrece în jur. Într-o zi, mergînd pe stradă și observînd că un copil e în primejdie de a fi călcat de o mașină, s-a repezit la el și l-a scos aproape de sub roțile vehiculului. Actualmente, Dox e pensionar, fiind „deranjat” numai în cazuri excepționale.

MITOLOGIE MODERNA

Hercule i-ar invidia!

Rânghi de fier indoite, cuie bătute cu pumnul în scînduri groase, lanțuri sfărîmate — toate acestea atletul Breitbart le făcea, acum cîteva decenii, cu ușurința cu care un muritor de rînd ar frînge un băț de chibrit. Părea că fiecare fibră a mușchilor lui era turnată din oțel și că doar Hercule în persoană i-ar putea veni de hac. Dar într-o seară, invitînd pe cineva din public să încerce un lanț gros, văzu apropiindu-se o doamnă care, scoțîndu-și tacticos mînușile, declară: „O, dar e simplu ca bună-ziua!” și rupse lanțul în două. Apoi lucrurile s-au lămurit:



doamna era o atletă vestită, Sandvina, care îndoia vergele de fier între maxilare și ținea pe piept un carusel cu șase persoane.

Istoria a cunoscut mulți „oameni cu brațe de fier”. Legendarul Tofam (Anglia) putea să ridice trei butoaie cu apă, prinse între ele cu o curea și avînd o greutate totală de 863 kg. Și pentru că-i plăceau glumele, a „răpît” într-o bună zi o gheretă cu santinela adormită înăuntru, transportînd-o... la cimitir.

Printre oamenii înzestrați cu o putere fenomenală s-a numărat și țarul Petru I, căruia îi plăcea să-și demonstreze forța fizică rupînd cu degetele un pachet de cărți de joc, făcînd sul o farfurie de argint sau frîngînd potcoave.

Dar toate aceste isprăvi părăsesc pe lîngă ce era în stare să facă francezul Rodolphe. Inchipuiți-vă următoarea scenă: pe bărbia atletului se sprijină o prăjină iar pe aceasta e instalată o platformă cu un pian și o femcie cîntînd un vals! Un truc ase-



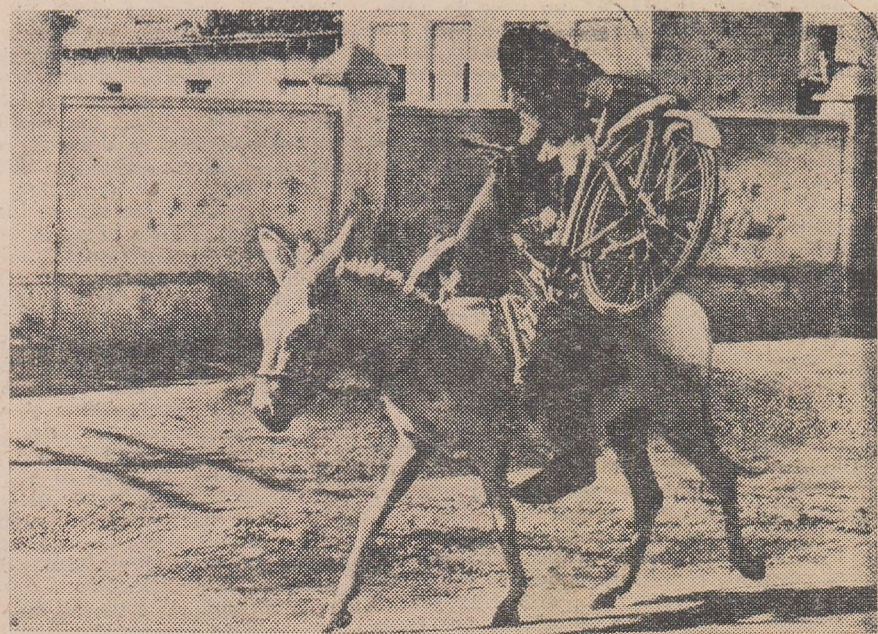
— Dacă tot te-ai căsărat pînă acota, repară tabloul.

mănător l-a tăcut celebru pe rusul S. A. Zass, cu deosebirea că el ținea platforma... cu dinții, agățat de trapez cu capul în jos.

Un alt Hercule, de data asta unul german, ținea în echilibru, pe frunte, un tun cu o greutate de 130 kg iar campionul mondial la lupte I. M. Zaikin se plimba purtînd în spate o ancoră de 400 kg, înmoda platbande de oțel. Îndoia șine de cale ferată și frîngea stîlpi de telegraf.

V. Viren

Fotografii se amuză



Cel pușin el nu se defectează.

Foto: N. Tokarev

DECADA CADOURILOR PENTRU FEMEI 27-11-8-III



un prilej
de
surprize
plăcute
pentru
femei

- măștișoare coliere broșe
 parfumuri ruj poșete
 bluze ciorapi baticuri
 dulciuri etc.

găsiți în unitățile

COOPERĂȚIEI DE CONSUM



PENTRU
 CONFECȚII
 CEREȚI
 TESĂTURILE
 DE
 MĂTASE ȘI RELON
 PRODUSE DE

mătasea roșie
CISNĂDIE

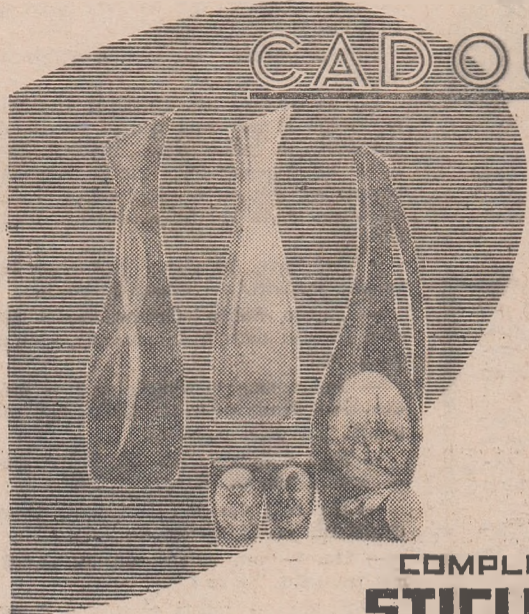
Fabrica de articole de tablă
CODLEA = BRAȘOV

Telefon 146

VINDE IMEDIAT DIN STOC DISPONIBIL

- CRISTALE pentru noptiere metalice dimensiunea 380 x 375 x 5 m/m. 1900 buc.
- SIRMA moale neagră necoaptă 0,02 m/m. 10 000 kg.

CADOURI



PLĂCUTE
UTILE
IEFTINE

SERVICII DE MASĂ,
LIȘIOR, CAFEA ETC.
VASE DE FLORI ȘI
BIBELOURI

PRODUSE DE
COMPLEXUL INDUSTRIAL DE
STICLĂ ȘI FAIANTĂ
SIGHIȘOARA



COMPLEXUL
PENTRU INDUSTRIALIZAREA
LEMNULUI

PRODUCE:

PLĂCI AGLOMERATE CU RAȘINI
UREOFORM-ALDEHIDA DIN AȘCHII
DE LEMN TRIPLU STRATIFICAT.

Economice, stabile, grosimi uniforme,
randament sporit la croire, perfect
plane, formate practice, se pot furni-
rui etc.

DOMENII DE UTILIZARE

- Mobilier • plafoane • pereți despărțitori • amenajări interioare • vagoane tramvaie • lambrouri • construcții navale etc.

Greutate specifică 60
kg/mc.

Grosimi: 8, 12, 16, 19, 22
mm.

Formate: 1830/3660, 1830/
1830, 2440/1839, 1220/
1830 mm.

**C.I.L.
BRAILA**



Bogat și variat sortiment de desene și culori

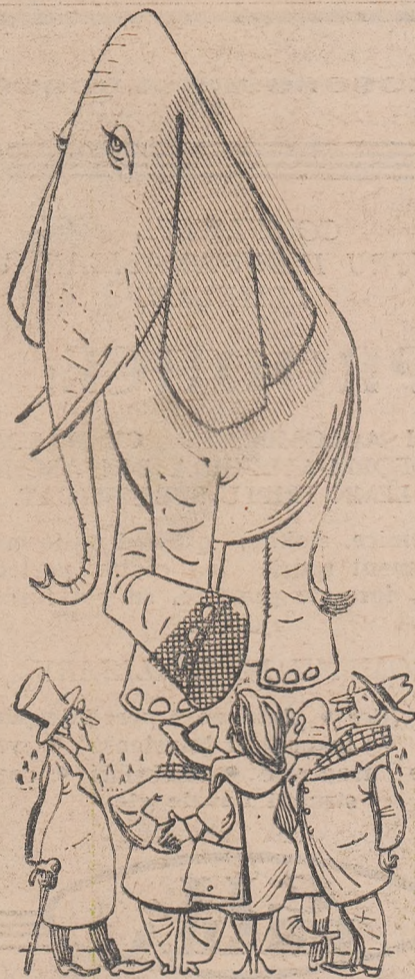
Minciună pură



Ospătarul grijuliu

Elefantul cu urechile mari

Intr-o grădină zoologică trăia un elefant. Un elefant african ca oricare altul. Dar într-o bună zi oame-nii s-au apucat să-l măsoare în lung și-n lat și au constatat că acest elefant avea cele mai mari urechi din-
tre toți elefanții grădinii zoologice.
— Ați auzit? — se adresă elefan-
tul semenilor săi. — Urechile mele
sunt cele mai mari!
Și ceru ca acest lucru să fie con-
semnat pe o tăbliță la intrarea în
sectorul elefanților.
— Ascultă, — îi spuneau priete-
nii, — în treaba asta n-ai nici un
merit. Ar trebui să fii mai modest!
Dar ți-ai găsit! Cu toate că a-
vea urechile cele mai mari nu auzea
sfaturile prietenilor. Iar oamenii
i-au pus la dispoziție cușca cea mai
frumoasă și i-au reparat un in-



grijitor care să-l hrănească și să-l
spele numai pe el. Și ce credeți că
s-a întâmplat? Inghijitorul l-a spă-
lat cu apă și i-a dat urechile au in-
trat la apă!

Oamenii începură să se mire:
— De ce elefantul ăsta ocupă
cușca cea mai frumoasă?
— Pentru că a avut urechile cele
mai mari.
— A avut, dar nu le mai are...
Și elefantul fu mutat laolaltă cu
ceilalți elefanți. Dar traiul în comun
nu-i fu pe plac. De amărăciune, ele-
fantul evadă din grădină, luând-o
razna prin împrejurimi. Vagabon-
dajul nu i-a priit, însă, și elefantul,
slab, istovit și flămînd, începu să
semene cu o cămilă.
Cine știe cum s-ar fi terminat po-
vestea asta dacă n-ar fi intervenit
aceiași oameni. Ei stătură de vorbă
cu elefantul după care declarară:
— Asta-i cel mai prost dintre toți
elefanții cu care am avut de-a face!
La auzul acestor vorbe elefantul
simți că-și recapătă încrederea în
forțele sale.
— Ați auzit? — se lăudă el. —
Sunt cel mai prost elefant!
Și consimți să se întoarcă în gră-
dină, unde i se puse la dispoziție cea
mai bună cușcă. Elefantul se decla-
ră mulțumit. Se temea, însă, de un
singur lucru: prin cine știe ce mi-
nune să nu se facă mai deștept.

E. Uspenski

În copilărie îmi plăcea să mint. Fără
motiv dar la fiecare pas. Cu timpul nă-
ravul ăsta s-a transformat în deprindere.

Am observat, însă, că nu eram singurul
cărui îi plăcea să scornească minciuni
netam-nesam. Și alți oameni mint. Și, cul-
mea, mint dezinteresat.

Îmi amintesc de câteva episoade din
viață:

La 24 de ani am absolvit Institutul de
medicină și am fost numit medic de cir-
cumscripție. Într-o seară, întorcîndu-mă de
la a nouăsprezecea vizită la domiciliu,
m-am întîlnit cu un fost coleg. În treacăt
vă spun că la școală nu ne-am avut prea
bine...

— Salutare, bătrîne! Îmi pare bine că
te-am întîlnit! — minți el senin.

— Noroc, frăție! Ce mai faci? Sint cu-
rios să știu cum te-ai aranjat, — am min-
țit și eu.

— Am ajuns academician! — minți el
din nou. Doctor în științe și așa mai de-
parte. Tu cum o duci?

— Sint ministru al Sănătății publice!
— am mințit eu cu nepăsare.

— Nu mai spune! Îmi pare bine, —
minți el. Te-ai însurat?

— Da, — am mințit eu cu aerul unui
om încîntat. Și tu?

— Și eu, — minți el. Cu o femeie de
toată frumusețea. Am adus-o din Italia.
Habbar n-ai!... Gina Lollobrigida! Deș-
teaptă, gospodină, econoamă... Nu mă lasă
să mă amestec în treburile gospodăriei...

— Nici a mea nu-i mai prejos, — am
mințit eu în continuare — Brigitte Bar-
dot...

— Treceți pe la noi, o să ne facă plă-
cere, — minți el.

— Mulțumesc. Venim chiar azi, — am
mințit eu prompt.

— Imposibil, — minți el, — peste o oră
plecăm în Italia, la soacră...

— Ah, era să uit! — am răspuns eu,
mințind. Azi dau o masă în cinstea pri-
mului ministru al principatului Liechten-
stein...

Acestea fiind zise ne-am despărțit.

După o oră l-am întîlnit într-un restau-
rant cu autoservire.

— Nu-i nimic mai reconfortant decît un
șnițel și un compot înainte de o masă ofi-
cială — am mințit, luînd loc la masă.

— Mă grăbesc la aeroport, — minți el,
înfulecînd ciorbă de varză cu căpățîna de
porc.

La picioare i se odihnea o sacoșă plină
cu colțunași siberieni, mîncarea preferată
a Ginei Lollobrigida...

...Îmi amintesc și de boala care m-a țîn-
tuit la pat. Starea mea era disperată. Nu
reacionam la nimic. Totul îmi era indi-
ferent.

— Te-am iubit întotdeauna — am min-
țit-o pe nevastă-mea.

— Și eu, mă minți ea, la rîndu-i. Liniș-
tește-te. Toată viața mă voi gîndi la tine...

— Știi — am mințit eu în șoaptă.

— Ai să te faci bine — minți ea. Ai vrut
să-mi spui ceva?

— Draga mea, — am mințit eu, abia au-
zit. Înmormînteză-mă alături de Petru
cel Mare...

— Îți promit, — minți ea.

Îmi amintesc și de înmormîntarea mea.
Au luat cuvîntul cîțiva din cei de față.



Fără cuvinte

— Din mijlocul nostru a plecat un om
cu un suflet mare, — minți unul din cei
care în timpul vieții mă numea „un om
mic“.

— Ai fost mai bun decît noi. E o gre-
șeală la mijloc și sintem gata să-ți luăm
locul, — minți un altul, care rîvnise în-
totdeauna la postul meu.

— Amintirea ta va fi veșnic vie în ini-
mile noastre, — minți un al treilea, uitîn-
du-se pe furiș la ceas de teamă să nu în-
tîrzie la cinema.

Mormîntul meu e presărat cu flori arti-
ficiale. Pe o tăbliță stă scris că aici se
odihnește Arkadi Orkanov. E aproape un
adevăr, decît că în loc de *Arkanov* scrie
Orkanov. Dar la ora asta mi-e indiferent...

A. Arkanov



Lasă pisica în pace și vezi-ți de
lecția de vioară.

Operația

Am intrat la șeful de rubrică.

— Bună ziua.

— Bună! — mormăi el.

— V-am adus niște versuri, — am res-
tit sfios.

— Predă-le secretarei.

— Nu pot, sint ocupat.

— Și ce-i cu asta? Lasă manuscrisul și
vezi-ți de treabă.

— Păi, să vedeți, manuscrisul sint eu.

— D-ta?

— Da. Particip la acțiunea pentru eco-
nomisirea hîrtiei și-mi scriu versurile pe
piele. Mă latuez, adică.

— Și ce dorești?

— Să-mi citiți versurile, și dacă vă
plac să le publicați.

— Dezbracă-te, — spuse șeful de rubri-
că, și-și suflecă mînecele.

M-am conformat. El mă citi de cîteva
ori și spuse:

— Nu-s rele, dar în forma asta nu pot
apărea în revistă.

— Bineînțeles, — am încuviințat. — Ar
fi indecent să mă publicați în costumul lui
Adam. Versurile trebuie culese la linotip.

— Nu m-ai înțeles. Nu mă refer la for-
mă, ci la conținut. Mă pun pe gînduri ver-
surile astea două de pe plexul solar. Le-aș
desființa.

— Dar le găsece cele mai reușite! Și
apoi are să mă doară...

— Pe Gogol nu l-a durut cînd a ars
partea a doua a „Sufletelor moarte“?

— Dar Gogol a ars hîrtie, or eu trebuie
să tai în carne vie...

— Fii calm, — spuse șeful de rubrică.
— Ai nimerit în mîini bune.

După care înhăță bisturiul și... pe locul
unde fuseseră cele două versuri rămaseră
doar două cicatrice.

— Așa-i mai bine, — spuse șeful de
rubrică. — Te-a durut?

— Da!

— Nu ești antrenat. Ai să te obișnu-
iești și ai să te operezi singur. Acum du-te
la redactorul-șef adjunct.

Pe redactorul-șef adjunct l-am găsit
stînd în fața unei mese mari, acoperită cu
un cearceaf alb.

— Culcă-te, — îmi spuse el.

M-am culcat.

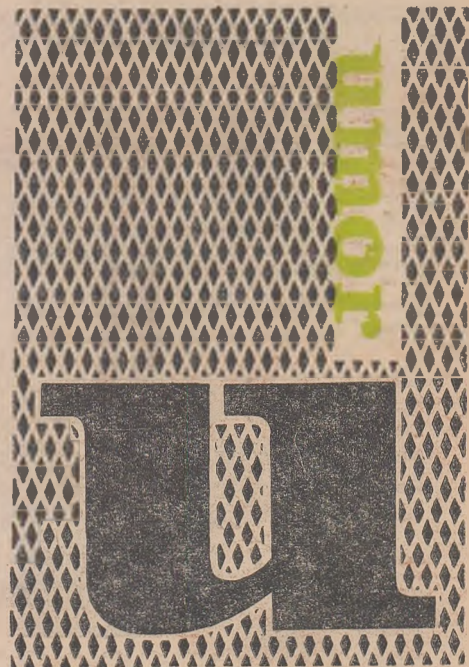
— Tot ce e pe piciorul stîng va trebui
tăiat, — îmi declară dinsul.

— În cazul ăsta, devine inutil și picio-
rul drept!

— Ca să fii sincer, nu mă încîntă nici
dreptul. Dar să salvăm ce poate fi salvat,
schimbînd finalul...

Cu mișcări iuți, redactorul-șef adjunct
începu să mă înțepe cu un ac.

— Nu mai pot să rabd! — am strigat



eu, zvîrcolindu-mă de durere. — Și nu
sint de acord cu acest final!

— Nu-i nimic, rabdă! Nimeni n-a murit
din asta!

— Ajunge, puncti punct!

Redactorul-șef adjunct căzu pe gînduri:

— Ba nu, aici aș pune puncte de sus-
pensie — și mă mai întepă de trei ori.

— Iar acum, să mergem la redactorul-șef.

Nu mă puteam ține pe picioare, așa că
am fost trasportat pe targă. Redactorul-
șef, în halat alb și minuși de cauciuc, tro-
na într-o încăpere spațioasă. Mă măsură
cu privirea și rosti scurt:

— Bisturia! Cloroform! Căpei!

Mi-am pierdut cunoștința. Cînd mi-am
revenit, șeful de rubrică îmi strînse mîna
bandajată, mă bătu pe umărul pansat și
îmi spuse:

— Ai dovedit că ești un poet slab. N-ai
rezistat. Îți dau un sînt prietenesc. După
viitoare scrie pe hîrtie. Hîrtia rabdă!

V. Slavkin

Greu să fii suportor!

